

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA NÁRODOHOSPODÁŘSKÁ

Bankovní poplatky v České republice a na Slovensku

The Banking Fees in the Czech Republic and Slovakia

Student: Bc. Jana Rácová

Vedoucí diplomové práce: Doc. Ing. Zuzana Kučerová, Ph.D.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra národohospodářská

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Jana Rácová**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6202T027 Národní hospodářství**
Specializace: **00 Národní hospodářství**
Téma: **Bankovní poplatky v České republice a na Slovensku**
The Banking Fees in the Czech Republic and Slovakia

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teorie bankovního systému
3. Bankovní skupiny a postavení bank v domácím bankovním sektoru
4. Výnosy z bankovních poplatků – vliv krize a současná situace
5. Bankovní poplatky v České republice a na Slovensku

Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DVOŘÁK, Petr. *Bankovnictví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-515-X.

MISHKIN, Frederic S. *The Economics of Money, Banking and Financial Markets*. Boston: Pearson Addison/Wesley, 2009. ISBN 0-321-59979-9.

REVENDA, Zbyněk et al. *Peněžní ekonomie a bankovnictví*. Praha: Management Press, 2008. ISBN 978-80-7261-132-4.

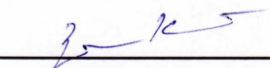
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

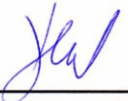
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Zuzana Kučerová, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

Ing. Zuzana Kučerová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci Bankovní poplatky v České republice a na Slovensku, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.“

V Ostravě dne 27. 4. 2012

.....

Bc. Jana Rácová

Poděkování

Děkuji tímto vedoucí diplomové práce doc. Ing. Zuzaně Kučerové, Ph.D. za její pomoc a věcné rady při zpracování diplomové práce.

OBSAH

1	ÚVOD.....	9
2	TEORIE BANKOVNÍHO SYSTÉMU.....	11
2.1	Bankovní systém.....	11
2.1.1	Centrální banka	12
2.1.2	Banka.....	12
2.1.3	Bankovní licence	14
2.2	Bankovní účet.....	14
2.2.1	Druhy bankovních účtů	14
2.2.2	Běžný a kontokorentní účet.....	15
2.3	Platební styk a jeho nástroje	17
2.3.1	Hotovostní platební styk.....	18
2.3.2	Příkaz k úhradě.....	18
2.3.3	Příkaz k inkasu	18
2.3.4	Platební příkaz pro zahraniční platební styk	19
2.3.5	Šeky	20
2.3.6	Platební karty.....	20
2.4	Bankovní poplatky.....	20
2.4.1	Poplatky spojené s vedením běžného účtu	20
2.4.2	Poplatky za operace prováděné na pobočce	21
2.4.3	Transakční poplatky	21
2.4.4	Poplatky za přímé bankovníctví	22
2.4.5	Poplatky za užívání platební karty	22
2.5	Dílčí shrnutí	22

3	BANKOVNÍ SKUPINY A POSTAVENÍ BANK V DOMÁCÍM BANKOVNÍM SEKTORU	23
3.1	Erste Group Bank AG.....	23
3.2	KBC Group N.V.....	24
3.3	Société Générale S.A.....	24
3.4	UniCredit Group S.p.A.....	25
3.5	Bankovní sektor v České republice	26
3.5.1	Česká spořitelna, a.s.	28
3.5.2	Československá obchodní banka, a.s.	29
3.5.3	Komerční banka, a.s.	29
3.5.4	UniCredit Bank Česká republika, a.s.	29
3.6	Bankovní sektor na Slovensku	30
3.6.1	Slovenská spořitelna, a.s.	32
3.6.2	Československá obchodní banka, a.s.	32
3.6.3	Komerční banka, a.s., pobočka zahraniční banky	32
3.6.4	UniCredit Bank Slovensko, a.s.	33
3.7	Dílčí shrnutí	33
4	VÝNOSY Z BANKOVNÍCH POPLATKŮ – VLIV KRIZE A SOUČASNÁ SITUACE.....	34
4.1	Český bankovní sektor v letech 2007 – 2011	34
4.1.1	Makroekonomický vývoj v ČR.....	34
4.1.2	Vývoj čistých výnosů z poplatků a provizí v ČR.....	35
4.1.2.1	Česká spořitelna, a.s.....	37
4.1.2.2	Komerční banka, a.s.....	37
4.1.2.3	Československá obchodní banka, a.s.	38
4.1.2.4	UniCredit Bank Česká republika, a.s.	38
4.2	Slovenský bankovní sektor v letech 2007 – 2011	38
4.2.1	Makroekonomický vývoj na Slovensku	38

4.2.2	Vývoj čistých výnosů z poplatků a provizí na Slovensku.....	39
4.2.2.1	Slovenská spořitelna, a.s.	41
4.2.2.2	Komerční banka, a.s., pobočka zahraniční banky.....	41
4.2.2.3	Československá obchodní banka, a.s. a UniCredit Bank Slovensko, a.s. ...	42
4.3	Komparace čistých výnosů z poplatků a provizí ve vztahu matka – dcera	42
4.4	Dílčí shrnutí	44
5	BANKOVNÍ POPLATKY V ČESKÉ REPUBLICE A NA SLOVENSKU.....	45
5.1	Bankovní poplatky za běžný účet.....	45
5.2	Jednotlivé bankovní poplatky v ČR a na Slovensku	48
5.2.1	Bankovní poplatek za výpis z účtu.....	48
5.2.2	Bankovní poplatky za hotovostní operace prováděné na pobočce.....	49
5.2.3	Transakční poplatky	50
5.2.4	Bankovní poplatky za přímé bankovníctví.....	53
5.2.5	Bankovní poplatky za užívání debetní a kreditní platební karty	55
5.3	Nejabsurdnější bankovní poplatky	56
5.4	Dílčí shrnutí	58
6	ZÁVĚR.....	59
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
	SEZNAM ZKRATEK.....	68
	SEZNAM GRAFŮ	69
	SEZNAM TABULEK.....	70
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	71
	SEZNAM PŘÍLOH	72

1 ÚVOD

S rostoucími příjmy občanů roste potřeba uložit si své peníze do banky a nedržet je doma v hotovosti. Lidé procházejí životními etapami, kdy mají nejprve dětské konto, poté konto studentské a následně osobní běžný účet. Osobní účet je ale na rozdíl od dvou předcházejících účtů spojen s vyššími bankovními poplatky a občan ho má po většinu svého života.

Současný bankovní sektor se neustále rozvíjí, jelikož probíhá globalizace a rozvoj informačních technologií. Důsledkem je expanze nadnárodních společností na trhy prostřednictvím fúzí a akvizic, tzn., že na trhu začínají působit nové banky a roste zde konkurence. Dále dochází k elektronizaci finančního sektoru a bankovních služeb, která výrazně snižuje transakční, administrativní a personální náklady. V rámci Evropy je také důležitá integrace zemí do eurozóny, která snižuje výši bankovních poplatků na jejím území.

Na bankovním trhu tedy působí velké množství bank, které nabízejí klientům různé balíčky svých služeb v rámci běžného účtu. Transakce obsažené v balíčku jsou poskytovány za zvýhodněnou cenu oproti tomu, kdyby si je zákazník platil jednotlivě. Každá banka se snaží o to, aby vytvořila co nejvíce atraktivní balíček a přilákala na něj co nejvíce zákazníků. Trendem posledních let je, že nové banky na trhu nabízejí své služby za zvýhodněnou cenu oproti bankám, které mají na trhu tradiční pozici. Je ale otázkou, na kolik jsou obyvatelé dané země flexibilní a jak dokážou reagovat na změny na bankovním trhu. Zda dají přednost bance s dlouhodobou tradicí na finančním trhu nebo se nebojí vyzkoušet něco nového.

Cílem mé diplomové práce je provést zhodnocení výnosů a výše bankovních poplatků u vybraných bank v České republice a na Slovensku.

Diplomová práce je zaměřena na banky čtyř velkých bankovních skupin, a to Erste Group – Česká spořitelna a Slovenská spořitelna, Société Générale – Komerční banka a Komerční banka Slovensko, pobočka zahraniční banky, KBC Group – Československá obchodní banka Česká republika a Československá obchodní banka Slovensko, UniCredit Group – UniCredit Bank Česká republika a UniCredit Bank Slovensko.

Diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol. První kapitolu tvoří úvod. Druhá kapitola je zaměřena na teorii bankovního systému. Kapitola dává odpověď na otázky, jaké jsou složky bankovního systému, podmínky pro založení bankovního účtu, nástroje platebního styku a do jakých skupin jsou členěny bankovní poplatky.

Třetí kapitola je věnována bankovním skupinám a postavení bank v domácím bankovním sektoru. Nejdříve jsou popsány jednotlivé bankovní skupiny a poté jejich konkrétní banky a jejich postavení v českém a slovenském bankovním sektoru.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na výnosy z bankovních poplatků jednotlivých bank a na to, zda měla vliv finanční krize na jejich výši a jaká je současná situace. V předposlední, páté, kapitole je provedena samotná komparace vybraných bankovních poplatků mezi Českou republikou a Slovenskem. Výše všech bankovních poplatků je udána k 18. 4. 2012. Diplomová práce je zakončena šestou kapitolou, a to závěrem.

V diplomové práci je využita metoda deduktivně-teoretická, metoda deskripce, metoda analýzy a metoda komparace. Deduktivně-teoretická metoda je použita v druhé kapitole a metoda deskripce v kapitole třetí. Metoda analýzy je aplikována ve čtvrté kapitole a metoda komparace je využita na konci čtvrté a v páté kapitole.

2 TEORIE BANKOVNÍHO SYSTÉMU

Bankovní produkty byly známy již ve starověku. V Chammurapiho zákoníku je možné např. najít pravidlo o úročení depozit. Současné moderní bankovníctví vzniklo ve 12. století v Itálii, a to v nejvlivnějších obchodních a přístavních městech, v Benátkách, Janově a Florencii.

Po vzniku peněz došlo k nahrazení naturální směny směnou peněžní, a to umožnilo oddělení úspor od investic. Tím vznikl nový prostor pro podnikání – bankovníctví, jehož nositeli jsou banky (Král', 2009).

2.1 Bankovní systém

Základem bankovního systému je souhrn všech bankovních subjektů v daném státě a uspořádání vztahů mezi nimi.

Jsou rozlišovány dva druhy bankovního systému, a to systém jednostupňový, který byl využíván zejména v centrálně plánovaných ekonomikách. Jedinou bankou ve státě byla banka centrální (centrum), která zastávala všechny funkce. Působily tady i další banky, které byly specializované na předem určený rozsah bankovních činností nebo sektory, které byly závislé na rozhodnutí „centrální“ banky. V Československé republice byl tento systém využíván v letech 1950 – 1989.

V současnosti je využíván dvoustupňový systém. První stupeň je tvořen centrální bankou státu, která je funkčně oddělena od ostatních bank v systému. Centrální banka až na pár případů neprovádí činnosti, které spadají do pravomocí druhého stupně, který zahrnuje všechny ostatní banky (Revenda, 2010).

Česká národní banka (dále jen „ČNB“) člení banky podle velikosti bilanční sumy na malé (bilanční suma nižší než 50 mld. Kč), střední (bilanční suma v rozmezí 50 až 200 mld. Kč) a velké (bilanční suma nad 200 mld. Kč) banky. Bilanční suma je součtem všech aktiv nebo součtem všech pasiv banky. Oba součty se vždy rovnají – bilanční rovnice. Rozdělení bank do těchto skupin je vždy revidováno na začátku kalendářního roku. Dále se jedná o pobočky zahraničních bank a stavební spořitelny (ČNB, 2011a).

Národní banka Slovenska (dále jen „NBS“) dělí banky stejně jako Česká republika (dále jen „ČR“), ale střední a malé banky jsou vedeny v jedné kategorii. Aby byla banka považována za velkou, její bilanční suma musí být vyšší než 3,320 mld. EUR (NBS, 2012a).

2.1.1 Centrální banka

Centrální banka má v současném bankovním systému nenahraditelné místo, protože její postavení, cíle a funkce jsou odlišné od dalších bank. Základním cílem centrální banky je v širokém slova smyslu péče o zdravý měnový vývoj.

V ČR je hlavním cílem ČNB péče o cenovou stabilitu stanovená v čl. 98 Ústavy ČR, ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů a v zákoně č. 6/1993 Sb., o ČNB, ve znění pozdějších předpisů. Na Slovensku je situace jiná. Poté co vstoupilo Slovensko 1. ledna 2009 do eurozóny, přijalo také společnou měnovou politiku. NBS se tudíž podílí na společné měnové politice eurozóny, kterou stanovuje Evropská centrální banka (dále jen „ECB“). Prvořadým cílem ECB podle čl. 105 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství je udržování cenové stability (Euroskop, 2012). Tento cíl je stanovený i v zákoně č. 566/1992 Sb., o NBS, ve znění pozdějších předpisů.

Centrální banka plní hned několik funkcí v ekonomice, mezi které patří emise hotovostního oběživa, provádění monetární politiky státu, bankovní regulace a dohled, banka státu, zastupování státu v mezinárodních finančních institucích, banka pro ostatní banky, správa devizových rezerv atd.

K plnění svých funkcí využívá centrální banka přímé a nepřímé nástroje. Mezi nástroje nepřímé jsou zařazeny diskontní nástroje, povinné minimální rezervy, kurzové intervence a operace na volném trhu. Nástroje nepřímé jsou v dnešní době mnohem více využívány než nástroje přímé, kam jsou řazeny pravidla likvidity, úrokové a úvěrové kontingenty, povinné vklady a doporučení, výzvy a dohody (Revenda, 2012).

2.1.2 Banka

Banka je zprostředkovatelem nebo prostředníkem mezi těmi, kteří vytvářejí úspory (věřitelé) na jedné straně, a těmi, kteří potřebují nejen svůj kapitál, ale i kapitál cizí (dlužníci) na straně druhé. Přesun kapitálu přes prostředníky od věřitelů k dlužníkům je nazýván finančním zprostředkováním. Prostředníci, kteří tento proces uskutečňují, jsou nazýváni finanční zprostředkovatelé, a těmi jsou především banky (Dvořák, 2005).

Jinými slovy je banka chápána jako instituce veřejného nebo soukromého práva, která od fyzických či právnických osob nakupuje peníze ve formě vkladů a poté je za cenu úroků investuje formou půjček (Král', 2009).

Nezbytností je také vymezení banky z legislativního hlediska. V členských zemích Evropské unie (dále jen „EU“) je banka definována ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES. Ve smyslu č. 4 odst. 1 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES se používá pro banku označení úvěrová instituce a definuje ji jako podnik, jehož činnost se zakládá na přijímání vkladů nebo na dalších splatných peněžních prostředků od veřejnosti a poskytování úvěrů na vlastní účet.

Toto ustanovení EU respektuje i ČR ve svém zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 1 odst. 1 výše uvedeného zákona je banka akciovou společností, která má sídlo v ČR a přijímá vklady od veřejnosti a poskytuje úvěry. K výkonu těchto činností potřebuje banka udělení bankovní licence od ČNB. Stejnou definici banky má uvedenu v zákoně č. 483/2001 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů také Slovenská republika. Bankovní licenci ale uděluje NBS.

Banky mohou kromě přijímání vkladů od veřejnosti a poskytování úvěrů provádět další činnosti, které mají povoleny v přidělené licenci a jsou uvedeny v zákoně o bankách. Jsou zde řazeny tyto činnosti:

- investování do cenných papírů na vlastní účet,
- platební styk a zúčtování,
- vydávání a správu platebních prostředků (platební karty a cestovní šeky),
- poskytování záruk,
- obstarávání inkasa,
- směnářská činnost,
- poskytování bankovních operací,
- obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta s devizovými hodnotami,
- výkon funkce depozitáře,
- otevírání akreditivů atd.

2.1.3 Bankovní licence

Přidělování bankovní licence je jedním z nejúčinnějších nástrojů bankovní regulace. Centrální banka totiž nepustí do bankovního sektoru subjekt, u kterého nelze předpokládat stabilní a důvěryhodnou bankovní činnost.

V ČR i na Slovensku uděluje centrální banka licenci bance po splnění podmínek stanovených v zákoně o bankách. Banka musí s žádostí o licenci předložit i návrh stanov a výše základního kapitálu banky musí být minimálně 500 mil. Kč v ČR, přičemž minimálně v této výši musí být tvořen peněžitými vklady. NBS má stanovenou minimální výši základního kapitálu banky na 16,6 mil. EUR a pro banky, které vykonávají hypoteční činnost na 33,2 mil. EUR.

Na území EU je využíván princip jednotné bankovní licence, který je uveden ve Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/48/EC. Umožňuje bance se sídlem na území členského státu (domovský stát) vykonávat prostřednictvím své pobočky vyjmenované činnosti v zákoně o bankách bez licence na území jiného členského státu EU, pokud tuto licenci obdržela již v domovském státě.

2.2 Bankovní účet

Bankovní poplatky jsou spjaty především s vedením běžného bankovního účtu. Bankovní účet se zakládá na základě smlouvy mezi bankou a klientem. Bankovní konto dokumentuje stav pohledávek a závazků ze vzájemného obchodního vztahu a zároveň slouží jako prostředek, který zachycuje pohyby pohledávek a závazků mezi smluvními stranami.

Klient využívá bankovní účet hned z několika důvodů. V hotovosti drží menší objem peněžních prostředků, dochází k produkci úrokového výnosu, má možnost bezhotovostního platebního styku a také může čerpat další nabízené bankovní služby. Banky si naopak vytvářejí z vkladů klientů zdroje pro své podnikání. Mohou poskytovat úvěry či jiné bankovní produkty.

2.2.1 Druhy bankovních účtů

Jednotlivé banky poskytují svým klientům několik druhů bankovních účtů, které je možné členit do několika kategorií. Podle způsobu jejich využití jsou děleny na účty pro:

- *kapitálové vklady* – účty termínovaných vkladů a úsporných vkladů,
- *platební styk* – běžné účty (účty na viděnou) a kontokorentní účty,
- *čerpání úvěrů* – účet úvěrový a kontokorentní.

Dále jsou bankovní konta dělena podle počtu vlastníků účtu na účty:

- *pro jednotlivce*, který je majetkem pouze jedné osoby a
- *skupinový*, jehož vlastníkem je několik osob.

Mezi ostatní druhy účtů je zařazen:

- *účet z provozních důvodů*, kdy banka vede svému klientovi několik účtů pro daný typ produktu, aby zajistila lepší informační systém pro svého klienta,
- *účet devizový*, který je veden v zahraniční měně.

Transakce mezi bankami jsou uskutečňovány pomocí bankovního spojení, které je určené číslem bankovního účtu klienta a identifikačním číslem banky (Král', 2009).

2.2.2 Běžný a kontokorentní účet

Nejvíce využívaným kontem je běžný účet, který nabízí svému klientovi možnost okamžité dispozice se svými peněžními prostředky, které má na svém účtu uloženy. Tento účet je zřizován na základě Smlouvy o zřízení a vedení bankovního účtu podle platné právní legislativy.

V ČR a na Slovensku jsou podmínky pro uzavření Smlouvy o běžném účtu stanoveny v § 708 – § 715 v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož byl obchodní zákoník přijat Federálním shromážděním České a Slovenské federativní republiky v roce 1991, je platný pro obě země. Po rozpadu Československa si ale každá země provádí své vlastní novelizace obchodního zákoníku.

Každá smlouva o založení bankovního účtu musí být uzavřena písemně. Banka se zavazuje zřídit smlouvu o běžném účtu k určitému dni, v dané měně, přijímat a vyplácet peněžní prostředky ze zřízeného účtu a provádět na něm platební transakce. Náležitosti smlouvy o založení a vedení účtu jsou stanoveny v § 709 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o následující náležitosti:

- označení majitele účtu uvedením jména + příjmení, bydliště, rodného čísla, popř. data narození majitele bankovního účtu,
- označení majitele účtu uvedením obchodní firmy, místa podnikání a identifikačního čísla – fyzická osoba,
- označení majitele účtu uvedením obchodní firmy nebo názvu a sídla majitele a identifikačního čísla (jen pokud mu bylo uděleno) – právnická osoba,
- výše nebo způsob, který stanovuje výši úrokové sazby,
- osoby oprávněné nakládat s peněžními prostředky na bankovním účtu,
- výše nebo způsob, který stanovuje výši úplaty a způsob, kterým tuto úplatu majitel bankovního účtu bance zaplatí, popř. to lze vyřešit odkazem na platný sazebník banky,
- lhůty, ve kterých banka oznamuje majiteli účtu přijaté a provedené vklady a platby a výši zůstatku na bankovním účtu.

Uzavřít nebo změnit smlouvu o bankovním účtu je oprávněn pouze majitel daného účtu. Jiná osoba než majitel běžného účtu může s daným účtem nakládat pouze na základě plné moci, kterou mu udělil majitel účtu a na níž je jeho podpis úředně ověřen. Jestliže byla uzavřena plná moc před bankou, není vyžadováno úřední ověření podpisu. V případě, že je bankovní účet zřízen pro více osob, má každá osoba postavení majitele běžného účtu.

Běžný bankovní účet je možné také podle § 715 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů kdykoli písemně zrušit, i přesto, že byla uzavřena smlouva na dobu určitou. Běžný účet zaniká dnem doručení výpovědi bance. Účet může být kdykoliv písemně zrušen i z podnětu banky. V tomto případě účet zaniká s účinností ke konci kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém byla doručena výpověď majiteli běžného účtu. Dnem úmrtí klienta ale bankovní účet nezaniká.

V souladu s § 273 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů jsou nezbytnou součástí smlouvy o zřízení a vedení běžného účtu také Všeobecné obchodní podmínky banky, které jsou smluvním stranám známe nebo k návrhu smlouvy přiložené.

Kromě běžného účtu si může klient sjednat i účet kontokorentní, který mu dává možnost uhradit své závazky, i když přesahují výši jeho disponibilních zdrojů. Majiteli účtu je

umožněno přejít do předem sjednané výše debetu na základě vzájemně dohodnutého úvěrového rámce.

2.3 Platební styk a jeho nástroje

Platební styk je definován jako vztah mezi plátcem a příjemcem platby, při kterém mezi nimi dochází k převodu peněžních aktiv. Platební styk mezi příjemcem a plátcem je uskutečňován buď přímo, tzn. bez prostředníka, nebo je mezi nimi zprostředkovatel, kterým je zpravidla banka. Banka je pouze zprostředkovatelem příkazů od svých klientů.

Banka nabízí v platebním styku hned několik funkcí, mezi které je zařazeno přijímání vkladů, poskytování úvěrů, odkup pohledávek, vedení účtů, realizace platebních instrumentů, emise a obchodování s cennými papíry, realizace platebního styku a směnářské operace (Polouček, 2006).

Z legislativního hlediska upravuje platební styk Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES o platebních službách na vnitřním trhu, která musela být k 1. listopadu 2009 zahrnuta do zákonů všech členských zemí EU. V ČR byl proto vydán zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, který je dnes platný ve znění pozdějších předpisů (novela č. 139/2011 Sb., o změně zákona o platebním styku) a nahradil zákon č. 124/2002 Sb., o převodu peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech, ve znění pozdějších předpisů. Na Slovensku byl platební styk upraven zákonem č. 510/2002 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, který nahradil zákon č. 492/2009 Sb., o platebních službách, ve znění pozdějších předpisů (novela č. 394/2011 Sb., o změně zákona o platebních službách).

Podle formy peněz použitých k platbě je platební styk dělen na:

- *hotovostní* – plátce a příjemce si předávají hotovost ve formě bankovek a mincí; do hotovostní platebního styku jsou zařazovány i platby, které využívají částečnou bezhotovostní formu úhrady, např. vklad hotovosti na účet partnera,
- *bezhotovostní* – přesun peněz ve formě záznamů na bankovních účtech plátce a příjemce.

Dále je platební styk rozdělován podle teritoria transakce na:

- *tuzemský* – je uskutečňován mezi plátcem a příjemcem uvnitř národní ekonomiky a

- *zahraniční* – zahrnuje platby z a do zahraničí včetně transakcí, které jsou prováděny tuzemským subjektem v zahraničí.

Podle počtu bank v transakci je platební styk dělen na:

- *vnitrobankovní* – příjemce i plátce jsou klienty jedné banky a platba neopouští danou banku,
- *mezibankovní* – plátce a příjemce jsou klienty různých bank a dochází k převodu plateb mezi bankami.

Pomocí nástrojů platebního styku provádějí banky platební operace. Jedná se o následující instrumenty: hotovostní platební styk, příkaz k úhradě, příkaz k inkasu, platební příkaz pro zahraniční platební styk, šeky a platební karty (Dvořák, 2005).

2.3.1 Hotovostní platební styk

Je uskutečňován pomocí bankovek a mincí a je preferován při úhradě menších peněžních částek. Může být také využit při nedůvěře v našeho obchodního partnera, že je schopný závazek později splatit. Banky umožňují následující formy hotovostní platby: složení hotovosti ve prospěch účtu příjemce, výběr v hotovosti prostřednictvím výběrního lístku, výběr hotovosti platební kartou, šek, který je určený k výplatě hotovosti nebo poukaz peněžních prostředků ze svého účtu k výplatě hotovosti (Polouček, 2006).

2.3.2 Příkaz k úhradě

Jde o jednoduchý a rychlý platební nástroj. Majitel účtu dává příkaz bance, aby k jeho tíži provedla danou platbu ve prospěch účtu třetí osoby. Příkaz k úhradě je bance dodáván dvojím způsobem, a to buď na předepsaném tiskopise, nebo prostřednictvím elektronického bankovníctví.

Příkaz k úhradě je dělen podle počtu plateb na jednotlivý a hromadný příkaz a podle počtu provedení na jednorázový a trvalý (Máče, 2006).

2.3.3 Příkaz k inkasu

Na rozdíl od příkazu k úhradě nevychází z podnětu plátce, ale z podnětu příjemce platby. Příkaz k inkasu obsahuje příkaz příjemce platby jeho bance, aby provedla převod peněžních prostředků na vrub bankovního účtu plátce ve prospěch účtu výstavce příkazu. Banky

nezkoumají vztahy mezi svými klienty. Je pro ně důležité pouze ujednání mezi plátcem a jeho bankou.

V dnešní době se nejvíce využívá tato forma placení v rámci Sdruženého inkasa plateb obyvatelstva (SIPO), kdy se po dohodě mezi příjemcem a plátcem uskutečňují pravidelné úhrady plateb (Máče, 2006).

2.3.4 Platební příkaz pro zahraniční platební styk

Převádějící banka je povinna zabezpečit připsání částky převodu ve prospěch bankovního účtu převádějící instituce příjemce. Dále jí musí dodat podklady, které jsou nutné k poskytnutí částky převodu příjemci ve lhůtě dohodnuté s příkazcem.

U přeshraničních bankovních převodů se používá mezinárodní bankovní číslo účtu IBAN (International Bank Account number) a bankovní identifikační kód BIC (Bank Identifier Code). IBAN je určený standardem Evropské komise pro bankovní standardy.

Tabulka 2.1 IBAN – formát čísla bankovního účtu

C	Z	1	2	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ISO kód země	kontrolní číslice			kód banky				první část čísla účtu (předčíslí)						druhá, základní část čísla účtu									

Zdroj: DVOŘÁK (2005, s. 355)

IBAN, viz tabulka 2.1, je řetězcem znaků bez mezer v elektronické podobě, ale v písemné formě se každé čtyři znaky oddělují mezerou.

Tabulka 2.2 BIC – struktura identifikačního kódu

A	B	C	D	C	Z	A/1	B/2	A/1	B/2	C/3
kód banky				ISO kód země		kód místa		volitelný kód pobočky		

Zdroj: DVOŘÁK (2005, s. 355)

BIC jednoznačně identifikuje banky v mezinárodním měřítku a má stanovenou strukturu, viz tabulka 2.2 (Dvořák, 2005).

2.3.5 Šeky

Jedná se o klasický nástroj platebního styku, ale jeho obliba je v jednotlivých zemích různá. Šek je cenným papírem, který obsahuje bezpodmínečný příkaz výstavce šeku bance, která vyplatí z jeho běžného účtu oprávněnému majiteli šeku na šeku uvedenou částku. Využívá se zejména v případě, kdy není uvedeno bankovní spojení příjemce nebo je potřeba provést diskrétní platbu (Máče, 2006).

2.3.6 Platební karty

Jedná se o moderní nástroj bezhotovostního platebního styku, který je využíván k výběru hotovosti z bankomatu, bezhotovostnímu placení, výběru hotovosti v obchodech a na pobočkách bank.

Platební karty jsou děleny podle způsobu zúčtování na kreditní a debetní karty. Kreditní karta umožňuje majiteli platit za služby, i když nemá dostatečnou hotovost, jelikož začne ihned čerpat revolvingový úvěr, který musí být splacen do stanovené doby. Naopak debetní karta je spojena s osobním účtem vlastníka karty a umožňuje mu provádět peněžní transakce, pokud má dostatek finančních prostředků na daném účtu. Debetní karta se může chovat i jako kreditní, jestliže má klient sjednán kontokorent (Revenda, 2012).

2.4 Bankovní poplatky

Majitel bankovního účtu musí každý měsíc uhradit částku za jeho vedení. Veškeré bankovní poplatky jsou uvedeny v sazebnících bank. Výše bankovních poplatků za tyto služby je u jednotlivých bank různá.

Bankovní poplatky, které souvisí s vedením běžného účtu, je možné rozdělit do několika skupin: poplatky spojené s vedením běžného účtu, poplatky za operace prováděné na pobočce, transakční poplatky, poplatky za přímé bankovníctví a poplatky spojené s užíváním platební karty.

2.4.1 Poplatky spojené s vedením běžného účtu

Běžný účet je základní službou, kterou občanům poskytuje každá banka. Na tento účet poté navazuje celá řada dalších služeb, jako jsou např. platební karty. Poplatky spojené s vedením běžného účtu jsou následující:

- poplatek za založení účtu,
- poplatek za vedení účtu,
- poplatek za výpis z účtu,
- poplatek za potvrzení zůstatku na účtu,
- poplatek za změnu účtu,
- poplatek za změnu údajů nebo nastavení,
- poplatek za zrušení účtu (Máče, 2006).

2.4.2 Poplatky za operace prováděné na pobočce

Může se jednat o následující poplatky:

- poplatek za vklad hotovosti,
- poplatek za vklad hotovosti na účet vedený u jiné banky,
- poplatek za vklad hotovosti provedený třetí osobou,
- poplatek za vklad nebo výběr mincí,
- poplatek za výběr hotovosti,
- poplatky spojené s hotovostními operacemi v cizích měnách.

2.4.3 Transakční poplatky

Jsou spojeny s bezhotovostním platebním stykem, během kterého dochází k přesunu peněžních prostředků mezi dvěma účty (bankovní převod). Tento platební styk je uskutečňován na základě příkazu klienta bance. Na běžném účtu jsou rozlišovány kreditní a debetní operace. Kreditní operace přinášejí na bankovní účet peníze od jiných subjektů a naopak debetní operace snižují stav účtu ve prospěch jiného bankovního účtu. Transakční poplatky jsou účtovány za položku. Jedná se o následující poplatky:

- poplatek za příkaz k úhradě, hromadný příkaz k úhradě,
- poplatky spojené s inkasem – zřízení příkazu, souhlas, změna nebo zrušení příkazu k inkasu,
- poplatky spojené s trvalým příkazem – zřízení, zrušení nebo změna trvalého příkazu k úhradě,
- poplatek za příchozí platbu,
- poplatek za odchozí platbu,

- poplatky spojené se zahraničním platebním stykem (Máče, 2006).

2.4.4 Poplatky za přímé bankovníctví

Přímé bankovníctví umožňuje pracovat s bankovním účtem bez navštívení pobočky. Jedná se o internetové a telefonní bankovníctví. Přímé bankovníctví také umožňuje snížit výši bankovních poplatků na minimum. Jde o následující poplatky:

- poplatek za zřízení nebo zrušení přímého bankovníctví,
- poplatek podle používaného přístupu k účtu.

2.4.5 Poplatky za užívání platební karty

Platební karty umožňují vybírat hotovost a hradit náklady jejího majitele. S platebními kartami jsou spojeny následující bankovní poplatky:

- poplatek za vydání platební karty,
- poplatek za vedení platební karty,
- poplatek za použití platební karty v obchodní síti,
- poplatek za výběr z bankomatu vlastní banky, cizí banky v tuzemsku a v zahraničí,
- poplatek za změnu limitu k platební kartě,
- poplatek za zablokování platební karty,
- poplatek za odblokování karty (Polouček, 2006).

2.5 Dílčí shrnutí

Tato kapitola se zabývala teorií bankovního systému a byla rozčleněna do pěti podkapitol. V dnešní době je využíván dvoustupňový bankovní systém, který je tvořen centrální bankou a jednotlivými bankami. Mezi bankou a jejími klienty vzniká vztah na základě Smlouvy o zřízení bankovního účtu. Nejvíce využívaným typem bankovního účtu je účet běžný. Za vedení běžného účtu a za provádění platebních transakcí odvádí klient bance jednotlivé bankovní poplatky.

Další kapitola bude zaměřena na jednotlivé bankovní skupiny a jejich postavení v domácím bankovním sektoru.

3 BANKOVNÍ SKUPINY A POSTAVENÍ BANK V DOMÁCÍM BANKOVNÍM SEKTORU

V současné době jsou na bankovním trhu vytvářeny bankovní holdingové společnosti, ve kterých stojí v čele mateřská banka ovládající jiné banky (dceřiné společnosti) pomocí určitého podílu akcií. Jedná se o vzájemné spojení několika bank, zpravidla akciových společností, přičemž každá banka má právní samostatnost a neručí za závazky banky jiné. Mateřská společnost ovšem může převzít závazky své dceřiné společnosti (Kašparovská, 2006).

V této kapitole se budu zabývat čtyřmi bankami, které spadají do těchto bankovních skupin – Erste Group Bank AG, KBC Group N.V., Société Générale S.A. a UniCredit Group S.p.A, z toho důvodu, že se jedná o čtyři největší banky na území ČR.

3.1 Erste Group Bank AG

Erste Group byla založena v roce 1819 jako první rakouská spořitelna. V roce 1997 rozhodla o rozšíření své maloobchodní činnosti do střední a východní Evropy. Od té doby počet klientů Erste Group neustále roste. Z původních 0,6 mil. zákazníků má v dnešní době již 16,9 mil. klientů. Z toho je 95 % klientů občany EU. Erste Group v současnosti disponuje téměř 3,2 tis. pobočkami, které jsou umístěny v osmi zemích – Rakousko, ČR, Slovensko, Rumunsko, Maďarsko, Chorvatsko, Srbsko a Ukrajina a ve kterých pracuje více než 50 tis. zaměstnanců.

Erste Group má silnou tržní pozici v nabídce služeb v oblasti drobného bankovníctví a jedná se o jednoho z největších poskytovatelů finančních služeb. Ve střední Evropě je Erste Group vedoucí retailovou bankou. Předsedou představenstva je Andreas Treichl.

V České spořitelně získala Erste Group většinový podíl 3. února 2000, a to ve výši 52,07 %. V současné době má Erste Group podíl na základním kapitálu ve výši 97,99 %. Do Slovenské spořitelny vstoupila Erste Group o rok později, a to na začátku roku 2001, kdy se stala jejím hlavním akcionářem (87,18 %). Od 10. ledna 2005 je Erste Group 100% vlastníkem Slovenské spořitelny, když odkoupila od Evropské banky pro obnovu a rozvoj zbývající akcie (Erste Group, 2012a).

3.2 KBC Group N.V.

KBC Group je integrovaná bankovní pojišťovna, která je zaměřena především na maloobchodní zákazníky, malé a střední podniky a privátní bankovní klientelu. KBC Group vznikla v roce 2005 fúzí KBC Bank a KBC Insurance a její mateřskou společností Almanij. Ve srovnání s ostatními se jedná o poměrně mladou bankovní skupinu. KBC Bank a KBC Insurance jsou na bankovním trhu již od roku 1998. KBC Group má téměř 50 tis. zaměstnanců a 9 mil. zákazníků, kteří jsou občany pěti evropských zemí – Belgie, ČR, Slovensko, Maďarsko a Bulharsko.

KBC Bank zaujímá vedoucí pozici na svém domácím trhu, tj. v Belgii a střední a východní Evropě. Předsedou představenstva je Jan Huyghebaert.

V roce 1999 získala KBC Bank akvizice Československé obchodní banky (dále jen „ČSOB“) ve výši 82 % v ČR a na Slovenku. V dalších letech docházelo k postupnému zvyšování podílu a v roce 2007 akvizice dosáhly již 100 % a KBC Bank se stala jediným akcionářem ČSOB jak v ČR, tak na Slovensku (KBC Group, 2012a).

3.3 Société Générale S.A.

Société Générale je důsledkem průmyslové revoluce a byla založena císařským dekretem v roce 1864 z důvodu potřeby uložení finančních prostředků francouzských ocelářů a železničních společností. Tato společnost měla být nástrojem pro modernizaci francouzské ekonomiky. Jedná se o francouzskou bankovní skupinu se sídlem v Paříži. Société Générale má své pobočky po celém světě – Afrika, Asie, Amerika, Evropa a Austrálie. V dnešní době má Société Générale kolem 150 tis. zaměstnanců a 32 mil. klientů v osmdesáti třech zemích. Má své zastoupení v celé Evropě mimo Bosnu a Hercegovinu.

Société Générale je jednou z největších bankovních skupin v eurozóně a je zaměřena na tyto služby – retailové bankovníctví, specializované financování a pojištění, privátní bankovníctví, globální investiční management a služby, podnikové a investiční bankovníctví. Předsedou představenstva a generálním ředitelem je Frédéric Oudéa.

V roce 2001 koupila Société Générale v Komerční bance státní 60% podíl (Société Générale, 2012a).

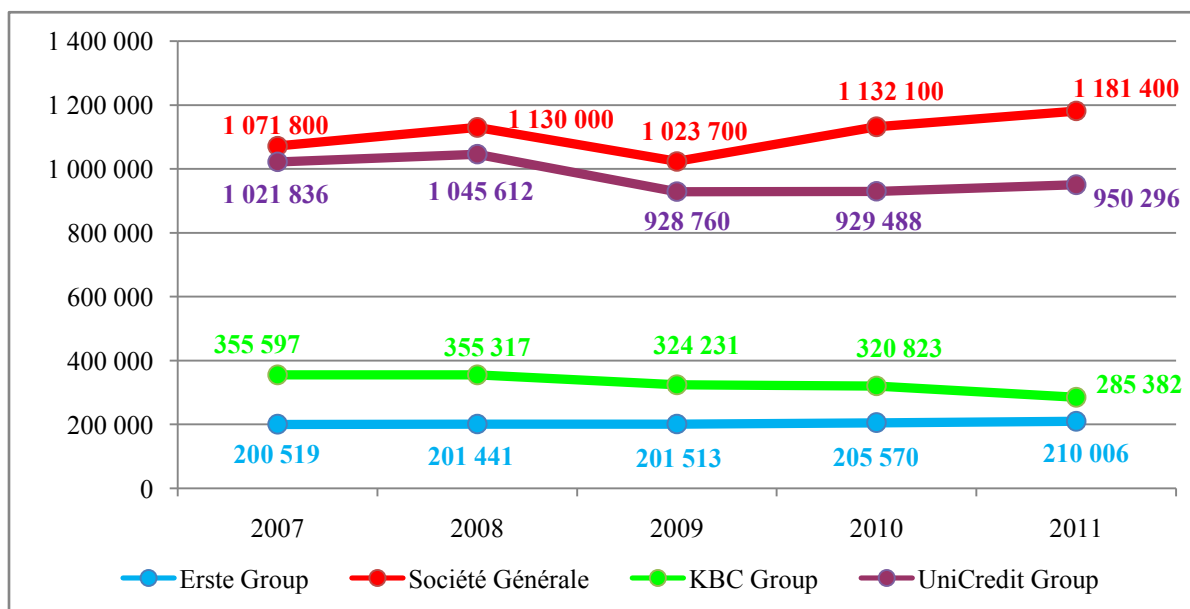

3.4 UniCredit Group S.p.A

Počátek UniCredit Group je datován založením bankovního domu Rolo Banca v roce 1473 v Boloni. UniCredit Group je mezinárodní finanční instituce, která působí ve dvaaadvaceti evropských zemích a má zastoupení na dalších padesáti trzích. Jedná se o italskou bankovní skupinu se sídlem v Římě. UniCredit Group vznikla sloučením devíti největších bank v Itálii v roce 1998. V roce 1999 začala expanze UniCredit Group do zemí střední a východní Evropy. Spojila se v roce 2005 s německou HVB Group a poté v roce 2007 s italskou Capitalia Group. V Evropě disponuje 3,9 tis. pobočkami, ve kterých pracuje více než 83 tis. zaměstnanců a ti pečují o 28 mil. klientů. Generálním ředitelem je Federico Ghizzoni.

V roce 2002 získala UniCredit Group akvizice v Živnostenské bance, která se poté stala jednou ze součástí UniCredit Bank ČR. Součástí této skupiny je také UniCredit Bank Slovensko (UniCredit Group, 2012a).

Graf 3.1 Vývoj bilanční sumy vybraných bankovních skupin v letech 2007 - 2011 (mil. EUR)

* U UniCredit Group se v roce 2011 jedná o data k 30. 9. 2011. Novější údaje nejsou k dispozici.

Zdroj: Erste Group (2012b); Société Générale (2012b); KBC Group (2012b); UniCredit Group (2012b). Vlastní zpracování.

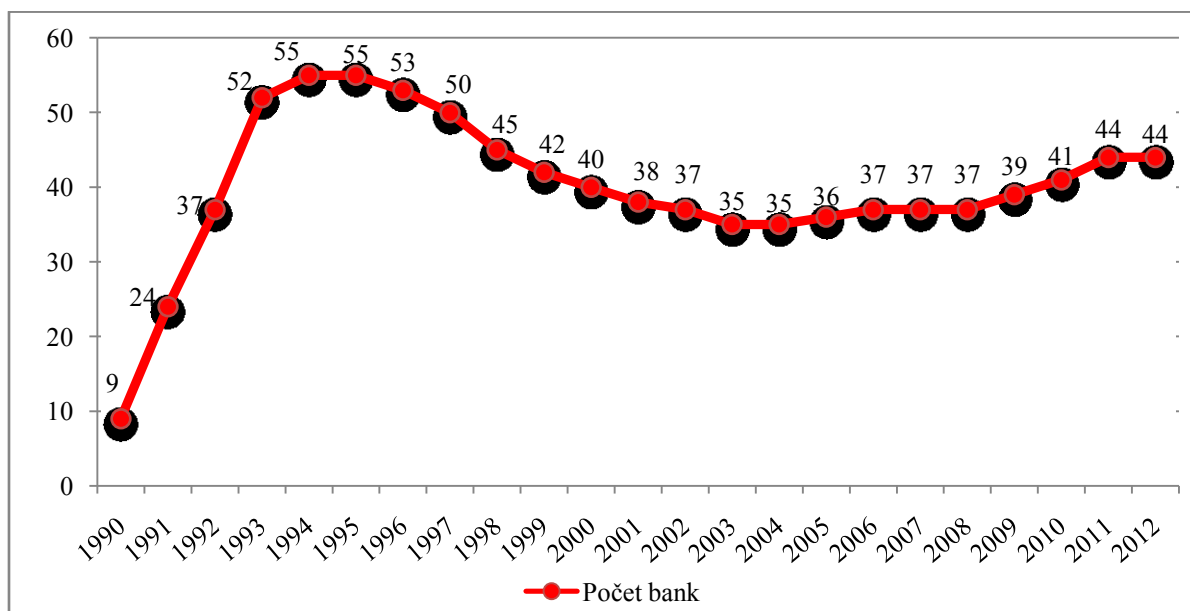
Podle výše bilanční sumy, viz graf 3.1, patří mezi největší bankovní skupiny Société Générale a UniCredit Group. Naopak KBC Group a Erste Group patří mezi menší bankovní skupiny, které ale mají pevné místo na bankovním trhu.

3.5 Bankovní sektor v České republice

V Československu byl započat proces transformace k dvoustupňovému bankovnímu sektoru v roce 1989 na základě zákona, který vyčleňoval aktivity komerčního bankovníctví ze Státní banky Československé. V dalším roce Státní banka Československá převedla aktiva na nově vzniklé banky, a to Komerční banku, Investiční banku a Všeobecnou úvěrovou banku. Tyto banky získaly vedoucí postavení na bankovním trhu společně s Českou spořitelnou a Slovenskou spořitelnou, které působily na trhu již od roku 1969. Bankovní systém dále doplňovala Československá obchodní banka a Živnostenská banka.

V první polovině 90. let docházelo na území Československa k prudkému nárůstu bank. Zatímco v roce 1990 působilo na československém bankovním trhu pouze devět bank, tak v roce 1995 to již bylo padesát pět bank (Stavárek, 2005).

Graf 3.2 Vývoj počtu bank v Československu a ČR* v letech 1990 – 2012

* Od roku 1993 jde jen o banky na území ČR.

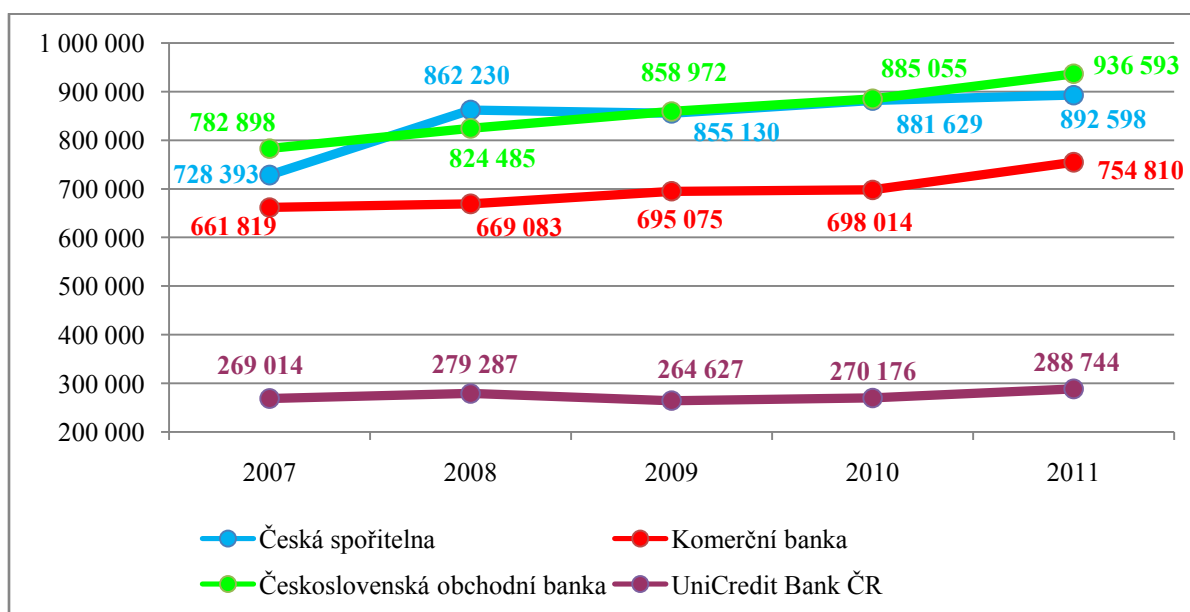
Zdroj: ČNB (2012b). Vlastní zpracování.

Z grafu 3.2 vyplývá, že největší počet bank byl na území ČR v letech 1994 – 1995, a to padesát pět bank. V následujících letech docházelo k poklesu bank v důsledku probíhající

konsolidace. Největší pokles byl zaznamenán v letech 1997 – 1999, kdy ukončily činnost některé banky v důsledku špatného hospodaření. V letech 2000 – 2001 byly hlavní příčinou snižování počtu bank jejich fúze. Jednalo se především o banky se zahraniční kapitálovou účastí. V dalších letech je počet bank poměrně stabilizovaný a od roku 2006 působil na trhu stejný počet bank až dokonce roku 2008. Od roku 2009 docházelo k postupnému nárůstu bank a na základě této skutečnosti se zvyšuje konkurenceschopnost v bankovním sektoru. Na českém bankovním trhu je ke dni 29. února 2012 čtyřicet čtyři bank a poboček zahraničních bank.

Mezi velké banky v ČR jsou řazeny ČNB podle výše bilanční sumy čtyři banky, a to Česká spořitelna, Československá obchodní banka, Komerční banka a UniCredit Bank ČR, a proto se dále budu věnovat těmto bankám (ČNB, 2012b).

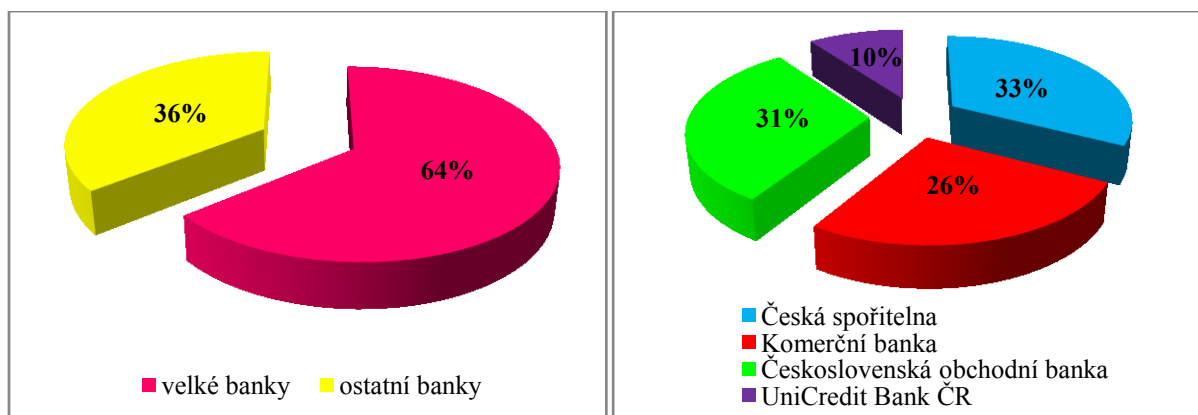
Graf 3.3 Vývoj bilanční sumy velkých bank v ČR v letech 2007 – 2011 (mil. Kč)

Zdroj: Česká spořitelna (2012a); ČSOB (2012a); Komerční banka (2012a); UniCredit Bank ČR (2012a). Vlastní zpracování.

Z grafu 3.3 je patrné, že uvedené banky jsou zařazeny do kategorie velké správně, protože jejich bilanční suma je větší než 200 mld. Kč.

Graf 3.4 Podíl velkých bank na celkové bilanční sumě bankovního sektoru v ČR v roce 2011 (%)

Zdroj: ČNB (2012c). Vlastní zpracování a výpočty.

Bilanční suma celého bankovního sektoru byla v roce 2011 na úrovni 4 476 423 mil. Kč. Tyto čtyři největší banky měly na celkové bilanční sumě bankovního sektoru v ČR 64% podíl, viz graf 3.4. Největší podíl 33 % měla Česká spořitelna, druhá byla ČSOB s 31 %, Komerční banka měla 26% podíl a nejmenší podíl ve výši 10 % měla UniCredit Bank ČR.

3.5.1 Česká spořitelna, a.s.

Nejstarším právním předchůdcem České spořitelny byla Spořitelna česká, která byla založena v roce 1825. Na její činnost navázala v roce 1992 Česká spořitelna jako akciová společnost. V současné době má Česká spořitelna 5,2 mil. zákazníků a je největším peněžním ústavem na trhu. Česká spořitelna se zaměřuje na drobné klienty, malé a střední firmy a také na obce a města. Finanční skupina České spořitelny je v počtu klientů největší bankou na českém trhu. Česká spořitelna má na území ČR 654 poboček a na českém kapitálovém trhu patří mezi významné obchodníky s cennými papíry.

V letech 2000 – 2001 prošla Česká spořitelna transformací, která se dotýkala všech oblastí banky, která napomohla transformovat Českou spořitelnu na moderní, klientsky orientovanou banku s rozsáhlou nabídkou kvalitních produktů.

V roce 2011 získala Česká spořitelna titul Nejdůvěryhodnější banka roku¹, a to po osmé v řadě. Zároveň obdržela titul Banka desetiletí. Podle amerického časopisu Global Finance je

¹ Titul Nejdůvěryhodnější banka roku je udělován na základě hlasování veřejnosti.

Česká spořitelna nejbezpečnější bankou regionu střední a východní Evropy (Česká spořitelna, 2012b).

3.5.2 Československá obchodní banka, a.s.

ČSOB vznikla v roce 1964. V roce 1999 byla ČSOB privatizována a v roce 2000 převzala Investiční a poštovní banku (IPB). ČSOB působila do konce roku 2007 na českém i slovenském trhu. Od počátku roku 2008 působí ČSOB na Slovensku samostatně. V oblasti retailového bankovníctví působí na českém trhu se dvěma značkami, a to ČSOB a Poštovní spořitelna. ČSOB poskytuje své služby stejně jako ostatní banky fyzickým osobám, malým a středním podnikům a korporátním zákazníkům. ČSOB má cca 3 mil. klientů a své služby poskytuje na 312 pobočkách (ČSOB, 2012b).

3.5.3 Komerční banka, a.s.

Komerční banka byla založena v roce 1990 jako státní instituce a o dva roky později byla přeměna na akciovou společnost. Komerční banka ČR je řazena mezi přední bankovní instituce na domácím trhu a je mateřskou společností Skupiny Komerční banky. Jedná se o univerzální banku, která nabízí své služby v oblasti podnikového, retailového a investičního bankovníctví. V současné době má Komerční banka cca 1,6 mil. zákazníků a obsluhuje je pomocí 397 poboček.

Dne 31. prosince 2010 nabyla právní účinnosti zahraniční fúze Komerční banky a Komerční banky Bratislava s tím, že nástupnickou institucí je Komerční banka. Komerční banka pokračuje ve svých aktivitách na Slovensku prostřednictvím své pobočky (Komerční banka, 2012b).

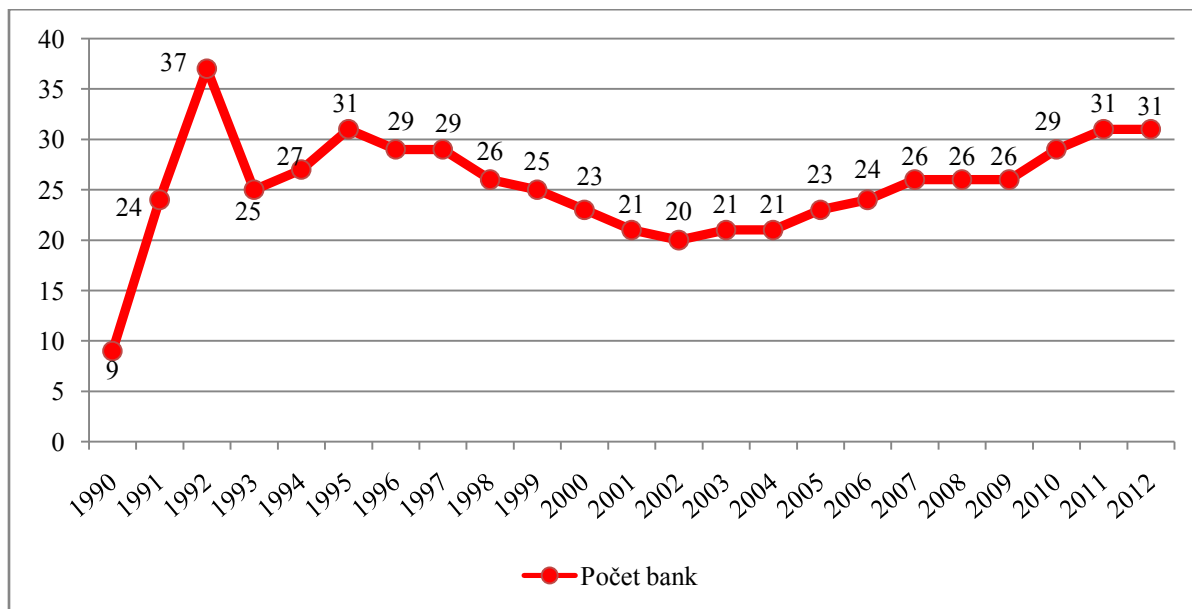
3.5.4 UniCredit Bank Česká republika, a.s.

UniCredit Bank ČR začala působit na českém bankovním trhu 5. listopadu 2007. Vznikla spojením dvou samostatně působících institucí, a to HVB Bank a Živnostenské banky. Jedná se o rychle se rozvíjející banku, která nabízí své produkty jak pro firemní zákazníky, tak pro privátní klientelu. UniCredit Bank ČR se řadí na první místo v oblasti financování komerčních nemovitostí. UniCredit Bank ČR má na českém území 72 poboček a ve srovnání s předcházejícím bankami disponuje nejmenší pobočkovou sítí (UniCredit ČR, 2012b).

3.6 Bankovní sektor na Slovensku

Samotný bankovní sektor se na Slovensku začal vyvíjet po rozpadu Československa, tzn. od 1. ledna 1993.

Graf 3.5 Vývoj počtu bank v Československu a na Slovensku* v letech 1990 – 2012

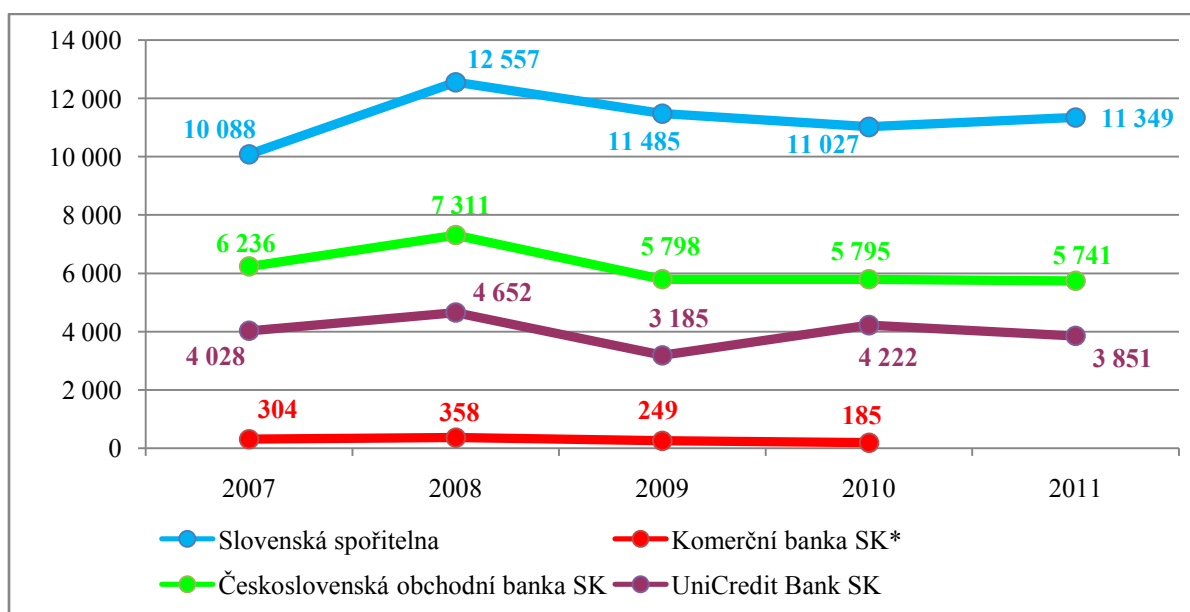

* Od roku 1993 jde jen o banky na území Slovenska.

Zdroj: NBS (2012b). Vlastní zpracování.

Slovensko mělo v roce 1993 dvacet pět bank a poboček zahraničních bank. Poté se počet bank zvyšoval, když dosáhl svého maxima v roce 1995, a to jednatřiceti bank, viz graf 3.5. Od té doby docházelo k postupnému snižování počtu bank až na dvacet v roce 2002. Od roku 2003 je zaznamenán opět nárůst počtu bank. Z aktuálních zveřejněných údajů je zřejmé, že na území Slovenska je jednatřicet bank a poboček zahraničních bank a je vyrovnáno maximum z roku 1995 (NBS, 2012b).

Graf 3.6 Vývoj bilanční sumy bank na Slovensku v letech 2007 – 2011 (mil. EUR)

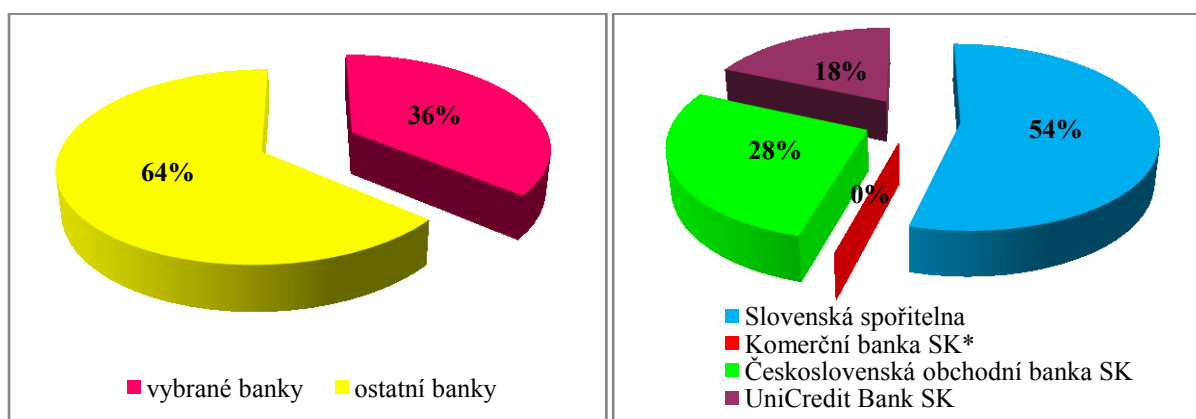

* Údaje u Komerční banky SK nejsou pro rok 2011 dostupné, protože Komerční banka působí na území Slovenska jako pobočka zahraniční banky.

Zdroj: Slovenská spořitelna (2012a); ČSOB SK (2012a); Komerční banka SK (2012a); UniCredit Bank SK (2012a). Vlastní zpracování.

Z grafu 3.6 je patrné, že podle výše bilanční sumy jsou řazeny mezi velké tři banky, a to Slovenská spořitelna, ČSOB Slovensko a UniCredit Bank Slovensko. Komerční banka Slovensko spadá do kategorie malých a středních bank. V roce 2011 byla bilanční suma celého bankovního sektoru 58 025 mil. EUR. Uvedené banky měly podíl na celkové bilanční sumě slovenského bankovního trhu 36 %.

Graf 3.7 Podíl vybraných bank na celkové bilanční sumě bankovního sektoru na Slovensku v roce 2011 (%)

* Podíl Komerční banky nelze určit, jelikož od roku 2011 působí Komerční banka na Slovensku jako pobočka zahraniční banky. V předcházejících letech se její podíl pohyboval kolem 1 %.

Zdroj: NBS (2012c). Vlastní zpracování a výpočty.

Na Slovensku je situace opačná než v ČR. V bankovním sektoru mají větší podíl na celkové bilanční sumě ostatní banky než mnou vybrané banky. Na Slovensku je větší počet malých bank než v ČR. V grafu 3.7 je možno vidět, že z vybraných bank má největší podíl ve výši 54 % Slovenská spořitelna. Dále následuje ČSOB Slovensko s 28 % a UniCredit Bank Slovensko s 18 %. Nejmenší podíl na celkové bilanční sumě má Komerční banka Slovensko.

3.6.1 Slovenská spořitelna, a.s.

Slovenská spořitelna má na Slovensku nejdelší tradici. Pobočky Die Erste působily na slovenském území již od roku 1819. Novodobá historie je započata v roce 1953, kdy byla budována síť spořitelen a následně v roce 1969 vznikla Slovenská státní spořitelna. V roce 1994 se přeměnila na akciovou společnost a začala působit na trhu jako Slovenská spořitelna. Slovenská spořitelna je v současnosti největší komerční bankou na Slovensku.

V současné době má Slovenská spořitelna cca 2 mil. klientů a 292 poboček. Slovenská spořitelna poskytuje své služby především klientům – občanům, dále malým a středním podnikatelům (Slovenská spořitelna, 2012b).

3.6.2 Československá obchodní banka, a.s.

ČSOB patří na slovenském bankovním trhu mezi nejvýznamnější a nejsilnější hráče. Jedná se o nejmladší banku na Slovensku, protože jako samostatný právní subjekt vznikla až 1. ledna 2008. Do té doby působila od roku 1965 jako pobočka ČSOB Praha. V roce 2011 získala ČSOB na Slovensku ocenění časopisu Global Finance, a to titul pro Nejlepší banku v oblasti obchodování na devizovém trhu na Slovensku (ČSOB SK, 2012b).

3.6.3 Komerční banka, a.s., pobočka zahraniční banky

Komerční banka působila na Slovensku od roku 1995 jako Komerční banka Bratislava. V současné době působí Komerční banka jako pobočka zahraniční banky, viz podkapitola 3.5.3. Pobočka Komerční banky na Slovensku neprovádí hotovostní operace a zároveň

neposkytuje služby fyzickým osobám. Orientuje se pouze na malé a střední firmy, jejichž obrat je 33 mil. EUR (Komerční banka SK, 2012b).

3.6.4 UniCredit Bank Slovensko, a.s.

UniCredit Bank Slovensko vznikla spojením HVB Bank a UniBanky v dubnu 2007. Obě banky působily na Slovensku přes sedmnáct let a vybudovaly si výjimečné postavení na trhu. UniCredit Bank Slovensko patří mezi lídry v oblasti soukromého a firemního bankovníctví a zároveň se zařadila mezi klíčové hráče na slovenském bankovním trhu (UniCredit Bank SK, 2012b).

3.7 Dílčí shrnutí

Kapitola byla zaměřena na bankovní skupiny a postavení bank v domácím sektoru. V ČR mají velké banky 64% podíl na celkové bilanční sumě bankovního sektoru, a to můžeme považovat za monopolistickou konkurenci. Naopak na Slovensku vybrané banky tvoří menšinu, a to 36 %. Na českém bankovním trhu jsou řazeny ČNB mezi velké banky Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka a UniCredit Bank ČR, protože jejich bilanční suma je vyšší než 200 mld. Kč. Naopak na slovenském trhu nejsou všechny vybrané banky považovány za velké. Komerční banka na Slovensku je zařazena mezi banky malé a střední. Největší podíl na obou bankovních trzích mají banky Erste Group – Česká a Slovenská spořitelna.

Další kapitola se bude věnovat výnosům z bankovních poplatků.

4 VÝNOSY Z BANKOVNÍCH POPLATKŮ – VLIV KRIZE A SOUČASNÁ SITUACE

Banka stejně jako každý jiný ekonomický subjekt usiluje o maximalizaci svých výnosů. Její činnost je ovlivněna vnějšími faktory, postavením bank v ekonomice jako celku, ale i celkovou situací v domácí a světové ekonomice. Banka si svou ekonomickou aktivitou vytváří výnosy, ale zároveň musí vynaložit náklady na zabezpečení své činnosti. Veškeré výnosy a náklady jsou účetně zaznamenávány ve výkazu zisku a ztrát. Výkaz zisku a ztrát je sestavován podle mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví IFRS (International Financial Reporting Standards) a banka ho zveřejňuje ve své výroční zprávě. S výkazem zisku a ztrát je spojen další finanční výkaz, a to rozvaha, která zachycuje aktiva a pasiva banky.

Hlavním zdrojem výnosů jsou pro banky úrokové výnosy, které jsou tvořeny především přijatými úroky z úvěrů poskytnutým zákazníkům. V rámci neúrokových výnosů jsou pro banku největší příjmovou položkou výnosy z poplatků a provizí, které jsou tvořeny především příjmy inkasovanými od klientů banky za poskytnuté služby. Jednotlivé banky si účtují poplatky za své služby v odlišné výši na základě uveřejněného sazebníku poplatků. Tyto poplatky jsou rozděleny do několika skupin, viz kapitola 2.4. Banka vynakládá současně i náklady na poplatky a provize, ale ty nedosahují takové výše jako výnosy. Jsou spojeny především s mezinárodním platebním stykem a obchodováním banky na finančních trzích (Polouček, 2006).

4.1 Český bankovní sektor v letech 2007 – 2011

Český bankovní sektor byl také poznamenán vývojem ekonomiky. Jednotlivé faktory domácí ekonomiky mají vliv na výši spotřeby domácností, která ovlivňuje výnosy z poplatků banky. Jestliže se zvyšuje spotřeba domácností, dochází k růstu provedených platebních transakcí. Dále banky regulují výnosy z poplatků a provizí např. podle počtu provedených transakcí, zákazníků, poboček a mnoha dalších faktorů.

4.1.1 Makroekonomický vývoj v ČR

V roce 2007 česká ekonomika rostla až na úroveň 5,7 % HDP, viz příloha 1. Mezi hlavní tahouny ekonomiky patřil růst spotřeby domácností, který byl důsledkem vysoké míry zaměstnanosti a růstu reálných mezd. Díky velké poptávce ze zemí EU rostl export ČR a také

import byl dostatečně vysoký díky vysoké domácí spotřebě. Rychlý růst spotřeby způsobil nárůst inflace, na který reagovala ČNB čtyřikrát zvýšením 2T repo sazby až na 3,5 %. Zaznamenán byl také nárůst poskytovaných úvěrů.

V roce 2008 se na území ČR začala projevovat celosvětová finanční krize a ČR zpomalila svůj růst na 3,1 % HDP. Na naši zemi měl především vliv pokles zahraniční poptávky a následkem bylo snížení průmyslové produkce. Důsledkem byla redukce exportu ČR. Došlo k poklesu nezaměstnanosti a míra poskytnutých úvěrů se redukovala. ČNB nejprve na počátku zvýšila svou úrokovou sazbu na 3,75 % a poté ji třikrát snížila až na 2,25 %.

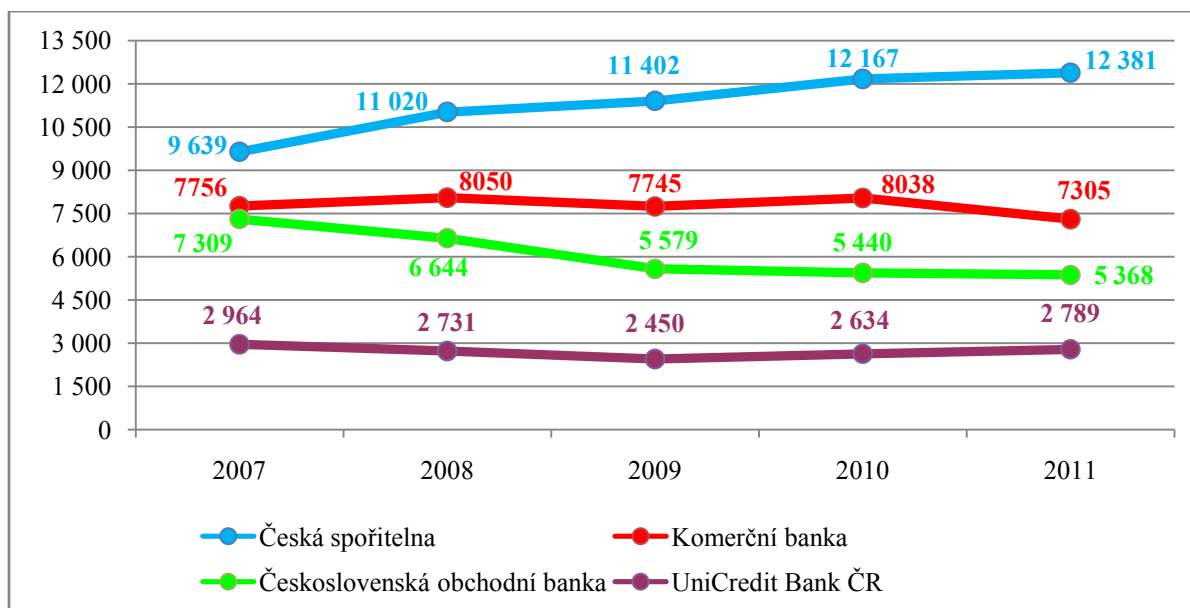
V roce 2009 se česká ekonomika propadla ještě více, a to na - 4,1 % HDP. Se stále zvyšující se nezaměstnaností docházelo k dalšímu poklesu spotřeby domácností. ČNB snížila čtyřikrát 2T repo sazbu až na 1 %. V roce 2010 docházelo k pozvolnému růstu ekonomiky ve výši 2,7 % HDP, kdy motorem na straně nabídky byl průmysl a na straně poptávky obnova zásob a import.

Rok 2011 byl charakterizován dalším zpomalením ekonomiky na hodnotu 1,7 % HDP. ČNB držela 2T repo sazbu na historickém minimu na úrovni 0,75 %, kterou stanovila již v květnu 2010. Došlo ke snížení exportu a importu oproti předcházejícímu roku a mírnému poklesu průmyslové produkce. ČR pomohlo oživení německé ekonomiky jako hlavního exportního partnera. Naopak oslabení způsobila prohlubující se dluhová krize, kdy další evropské státy musely požádat o finanční pomoc od vlád ostatních členských zemí EU (ČSÚ, 2012; ČNB, 2012d).

4.1.2 Vývoj čistých výnosů z poplatků a provizí v ČR

V grafu 4.1 je možno vidět, že když v roce 2009 česká ekonomika procházela krizí, docházelo k poklesu čistého výnosu z poplatků a provizí, výjimkou byla pouze Česká spořitelna. Skutečností byl úbytek spotřeby domácností a exportu do zahraničí, a důsledkem bylo snižování počtu provedených finančních transakcí, za které banky inkasují poplatky. V roce 2010 již docházelo k nárůstu čistých výnosů z poplatků a provizí, pouze u ČSOB došlo k poklesu. V roce 2011 pokračoval růst čistých výnosů z poplatků u České spořitelny a přidala se k ní i UniCredit Bank ČR. Naopak u Komerční banky a ČSOB byl zaznamenán pokles.

Graf 4.1 Vývoj čistého výnosu z poplatků a provizí velkých bank v ČR v letech 2007 – 2011 (mil. Kč)

Zdroj: Česká spořitelna (2012a); ČSOB (2012a); Komerční banka (2012a); UniCredit Bank ČR (2012a). Vlastní zpracování.

V roce 2011 veškeré subjekty bankovního sektoru v ČR vybraly 39 110 mil. Kč za bankovní poplatky a provize. Největší podíl na celkových příjmech z poplatků celého bankovního sektoru měla Česká spořitelna ve výši 32,81 %. Druhá byla Komerční banka s podílem 18,68 %, třetí ČSOB s 13,73 % a poslední UniCredit Bank ČR s podílem 7,13 %. Tyto čtyři velké banky mají celkový podíl 72,35 % na celkových příjmech z poplatků a provizí bankovního sektoru v ČR (ČNB, 2012e).

Jestliže se zaměříme na individuální čisté výnosy z poplatků a provizí, tak podíl vlastního čistého výnosu z poplatků a provizí na čistém úrokovém výnosu dané banky se pohyboval v roce 2011 u České spořitelny a UniCredit Bank ČR přibližně na úrovni 40 %. Komerční banka uváděla tento podíl ve výši 33 % a ČSOB ve výši 22 %. Všeobecně byl zaznamenán u velkých bank pokles podílu vlastního čistého výnosu z poplatků a provizí na svém čistém úrokovém výnosu banky v letech 2007 – 2011. Podíl individuálního čistého výnosu z poplatků a provizí na vlastním neúrokovém výnosu se ve sledovaném období pohyboval u velkých bank v průměru kolem 75 % a na svém čistém výnosu měl podíl v průměru 24 %.

Ve sledovaném období, viz příloha 3, docházelo pouze k úbytku zákazníků u České spořitelny, přesto nebyl výnos z poplatků a provizí této banky závažně ovlivněn. Počet

klientů u Komerční banky nejdříve mírně vzrostl, ale poté se opět snížil. Naopak ČSOB a UniCredit Bank ČR počet klientů rostl. Všechny banky také zvyšují počet svých bankomatů na území ČR. Současně dochází k mírnému nárůstu poboček jednotlivých bank, ale při převážně snižujícím se počtu zaměstnanců. Výjimkou je pouze UniCredit Bank ČR a Komerční banka. UniCredit Bance ČR počet zaměstnanců za sledované období vzrostl kromě mírného poklesu v roce 2011. Tato skutečnost je zřejmě způsobena pozdějším zahájením činností této banky v ČR a její neustálou expanzí. Počet zaměstnanců se zvýšil i v Komerční bance, když svého maximálního množství pracovníků dosáhla v roce 2009. Poté došlo k úbytku v roce 2010, ale v roce 2011 se počet zaměstnanců opět zvýšil.

Zajímavostí je zvyšující se počet transakcí provedených přes elektronické bankovníctví, které je pro klienty levnější, a tím by mělo docházet k poklesu čistých výnosů z bankovních poplatků. K úbytku ale nedochází, jelikož si banky chybějící výnos z poplatků vynahrazují tím, že zvyšují poplatky za vedení účtů (Česká spořitelna, 2012a; ČSOB, 2012a; Komerční banka, 2012a; UniCredit Bank ČR, 2012a).

4.1.2.1 Česká spořitelna, a.s.

Česká spořitelna je jedinou bankou z velké čtyřky, které neustále zvyšuje čisté výnosy z poplatků. V roce 2008 došlo k největšímu meziročnímu nárůstu ve výši 14 %. Důvodem byl zvýšený objem a počet provedených transakcí, dále nárůst jednorázových příkazů k úhradě a také došlo ke zvýšení objemu úvěrových produktů. V následujících letech byla meziroční tempa růstu menší. Růst byl způsoben zvýšením počtu platebních a karetních transakcí, navyšoval se počet výběrů z bankomatů a počet transakcí v zahraničním platebním styku. V roce 2011 se meziročně zvýšil počet osobních účtů o 163 tisíc i přesto, že docházelo u České spořitelny k poklesu počtu zákazníků. Výhodou České spořitelny bylo, že nevlastní žádné řecké, irské, španělské, portugalské a italské dluhopisy, a proto i v době hospodářského poklesu vykazovala růst čistého zisku (Česká spořitelna, 2012a).

4.1.2.2 Komerční banka, a.s.

Čisté výnosy z poplatků a provizí u Komerční banky byly stabilní, nejsou zaznamenány velké výkyvy. Ke značné disproporci došlo pouze v roce 2011. Jinak se zde projevovaly cykly, kdy v roce 2008 došlo k meziročnímu nárůstu ve výši 3,8 %, ale o rok později došlo ve stejné výši k meziročnímu poklesu. A poté opět k růstu v roce 2010. Zvýšení v roce 2008

bylo důsledkem rozšíření klientské základny a s tím souvisejícím navýšením počtu transakcí. Zákazníci banky stále více využívali přímé bankovníctví. Na tuto skutečnost reagovala Komerční banka zvýšením poplatků za vedení účtu o 3,8 %. V roce 2009 došlo k poklesu čistého výnosu z poplatků důsledkem snížené hospodářské aktivity, která redukovala počet provedených transakcí především u podnikového segmentu. Výraznější pokles v roce 2011 byl způsobený úbytkem průměrné výše poplatků za transakce a správu účtů (Komerční banka, 2012a).

4.1.2.3 Československá obchodní banka, a.s.

ČSOB je jedinou velkou bankou, u které docházelo ve sledovaném období pouze ke snižování čistých výnosů z poplatků a provizí. Největší meziroční pokles nastal v roce 2009, a to ve výši 16 %. Zajímavostí je, že úbytek byl zaznamenán i přesto, že počet zákazníků ČSOB se neustále zvyšoval. ČSOB zdůvodňovala pokles čistých výnosů z poplatků tím, že rostl počet transakcí prováděných přes elektronické bankovníctví, které je levnější než klasické metody. Docházelo také k redukci poplatků z platební služby v důsledku poklesu objemu zahraničních plateb (ČSOB, 2012a).

4.1.2.4 UniCredit Bank Česká republika, a.s.

UniCredit Bank ČR uváděla pokles čistých výnosů z poplatků a provizí v letech 2007 – 2009. Příčinou snížení příjmů z poplatků ze zahraničního platebního styku bylo omezení hospodářské aktivity. Oživení ekonomiky, obchodů bank a zvyšují se počet klientů v roce 2010 – 2011 znamenal mírný nárůst výnosů z poplatků (UniCredit Bank ČR, 2012a).

4.2 Slovenský bankovní sektor v letech 2007 – 2011

Stejně jako v ČR je vývoj v bankovním sektoru na Slovensku ovlivněn stavem ekonomiky a také vstupem Slovenska do eurozóny.

4.2.1 Makroekonomický vývoj na Slovensku

V roce 2007 dosáhla slovenská ekonomika historicky největšího tempa růstu ve výši 10,4 %, viz příloha 2. Příčinou této skutečnosti je především rozvíjející se automobilový a elektrotechnický průmysl. Pokračoval růst domácí poptávky a spotřeby domácností a poklesla míra nezaměstnanosti, ale i přesto byla na vysoké úrovni.

V roce 2008 ekonomika oproti předcházejícímu roku zpomalila, ale tempo růstu bylo na uspokojivé úrovni 5,8 % HDP. Růst průmyslu v tomto roce nebyl tak výrazný a ke konci roku se na Slovensku projevilo prudké zpomalení ekonomiky v eurozóně. Došlo také k výraznému růstu zaměstnanosti a zvýšení reálné mzdy, což udržovalo vysokou spotřebu domácností. NBS snížila 2T repo sazbu třikrát až na hodnotu 2,5 % v souvislosti s blížícím se vstupem Slovenska do eurozóny (NBS, 2012d).

Rok 2009 nebyl pro slovenskou ekonomiku příznivý, propadla se do recese. HDP meziročně klesl o 4,9 %, což je největší úbytek zaznamenaný slovenskou ekonomikou. Tento vývoj byl způsoben snížením zahraniční poptávky a následným propadem průmyslu a investic. V průběhu roku docházelo k postupnému oživení na základě fiskálních výdajů vlád EU. Rostoucí nezaměstnanost způsobila úbytek spotřeby domácností. K 1. lednu 2009 vstoupilo Slovensko do eurozóny. ECB snížila své úrokové sazby na historické minimum ve výši 1 % jako důsledek zpomalení ekonomiky v eurozóně a poklesu inflace (ECB, 2012).

V roce 2010 bylo zaznamenáno postupné oživení ekonomiky až na úroveň 4,2 % HDP. Pozitivní vliv měla především rostoucí ekonomika Německa, největšího exportního partnera. Zvyšovala se průmyslová produkce, která se dostala na předkrizovou úroveň. ECB stále udržovala úrokové sazby na historickém minimu.

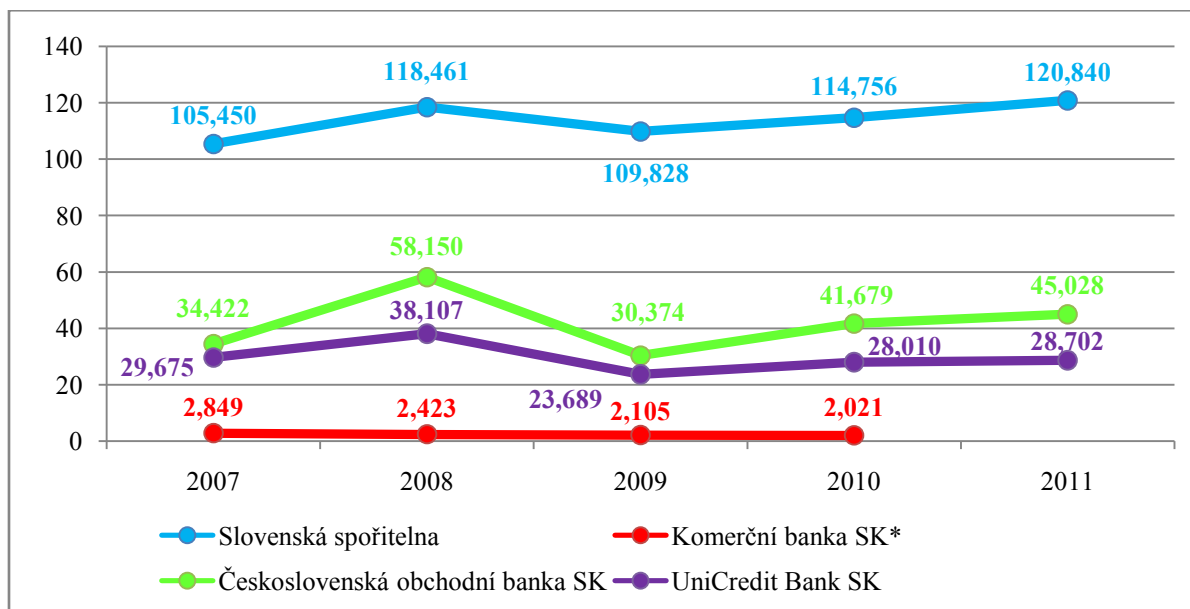
Rok 2011 byl ve znamení mírného propadu oproti předcházejícímu roku. Ekonomika rostla tempem až do výše 3,3 % HDP. ECB v průběhu roku 2011 čtyřikrát změnila svou úrokovou sazbu. Konečná hodnota byla na úrovni roku 2010, a to 1 %. Došlo k růstu spotřeby domácností, ale k mírnému úbytku zahraniční poptávky (SSÚ, 2012; Eurostat, 2012).

4.2.2 Vývoj čistých výnosů z poplatků a provizí na Slovensku

Z grafu 4.2 je patrné, že pokles slovenské ekonomiky v roce 2008 neovlivnil výši čistého výnosu z poplatků a provizí, protože tyto výnosy ještě rostly. Pouze u Komerční banky byl zaznamenán úbytek, který přetrvával po celé sledované období. V roce 2009 se projevila propad ekonomiky, kdy došlo k poklesu exportu a spotřeby. Důsledkem bylo snížení objemu platebních transakcí a došlo k úbytku čistého příjmu z poplatků a provizí. V tomto roce také vstoupilo Slovensko do eurozóny. Platnosti nabyl novelizovaný zákon o cenách, který stanovil, že banka má vykonávat po dobu šesti měsíců hotovostní operace v eurech bez poplatků a také byla postupně implementována Směrnice EU o platebních službách.

S oživením hospodářské aktivity v roce 2010 začaly opět růst i čisté výnosy z poplatků a provizí.

Graf 4.2 Vývoj čistého výnosu z poplatků a provizí vybraných bank na Slovensku v letech 2007 – 2011 (mil. EUR)

* Údaje u Komerční banky SK nejsou pro rok 2011 dostupné, protože Komerční banka působí na území Slovenska jako pobočka zahraniční banky.

Zdroj: Slovenská spořitelna (2012a); ČSOB SK (2012a); Komerční banka SK (2012a); UniCredit Bank SK (2012a). Vlastní zpracování.

V roce 2011 se na Slovensku vybralo v celém bankovním sektoru na bankovních poplatcích 461,309 mil. EUR. Největší podíl na celkových příjmech slovenského bankovního sektoru z bankovních poplatků měla Slovenská spořitelna ve výši 26,20 %. Druhá byla ČSOB Slovensko s podílem 9,76 % a třetí UniCredit Bank Slovensko s 6,22 %. Tyto vybrané banky měly celkový podíl 42,18 % na celkových příjmech z poplatků a provizí celého bankovního sektoru. Za Komerční banku Slovensko, pobočku zahraniční banky nejsou údaje v roce 2011 dostupné. V roce 2010, kdy působila ještě samostatně a sestavovala si vlastní výkaz zisku a ztrát, dosahoval její podíl 0,46 % (NBS, 2012e).

Nejvyšší podíl individuálního čistého výnosu z poplatků a provizí na vlastním čistém úrokovém výnosu banky měla v roce 2011 u UniCredit Bank Slovensko ve výši 33 %. Menší podíl ve výši 26 % měla Slovenská spořitelna a ČSOB Slovensko měla podíl 23 %. U Komerční banky, která působí na slovenském trhu od roku 2011 jako pobočka zahraniční

banky, nebyla data za samotnou pobočku dostupná. V roce 2010 byl ale tento podíl ve výši 53 %. Podíl individuálního čistého výnosu z poplatků a provizí na vlastním neúrokovém výnosu se ve sledovaném období u vybraných bank pohyboval v průměru ve výši 65 % a podíl vlastního čistého výnosu z poplatků a provizí na svém čistém výnosu byl v průměru okolo 20 %.

Kromě Komerční banky dochází na Slovensku tak jako v ČR k růstu počtu poboček v letech 2007 – 2011, a zároveň i k růstu zaměstnanců, ale jen do roku 2008. Poté dochází od roku 2009 k jejich redukci, viz příloha 4. Výjimkou je ČSOB Slovensko a Slovenská spořitelna. ČSOB Slovensko v roce 2009 ještě zaznamenala růst, ale poté došlo v roce 2010 k poklesu a v roce 2011 opět k mírnému zvýšení. Slovenská spořitelna snižovala stavy svých pracovníků, ale v roce 2011 došlo k jejich navýšení. Banky na území Slovenska také rozšiřují síť svých bankomatů (Slovenská spořitelna, 2012a; ČSOB SK, 2012a; Komerční banka SK, 2012a; UniCredit Bank SK, 2012a).

4.2.2.1 Slovenská spořitelna, a.s.

Slovenská spořitelna uvádí, že transakční poplatky v roce 2007 tvořily 63 % z celkových příjmů z poplatků. V letech 2007 – 2008 docházelo k jejich nárůstu na základě zvětšujícího se počtu běžných účtů a zvyšujícího se počtu provedených transakcí. Současně narůstal objem peněžních prostředků na běžných účtech v souvislosti s nadcházejícím přechodem na euro. Pokles v roce 2009 byl způsoben snížením poplatků za zahraniční platby po přijetí eura a také se zvyšoval počet bezhotovostních transakcí platebními kartami či elektronickým bankovníctvím. Nárůst v letech 2010 – 2011 byl důsledkem zvýšení poplatků za poskytnutí úvěrů a poplatků za vedení běžného účtu. Také počet plateb do zahraničí vzrostl téměř o čtvrtinu (Slovenská spořitelna, 2012a).

4.2.2.2 Komerční banka, a.s., pobočka zahraniční banky

Další bankovní ústav, Komerční banka Slovensko, vykazoval neustálý pokles čistého výnosu z poplatků a provizí v letech 2007 – 2011. Příčinou byl především přechod na euro, kdy byla banka vystavena konkurenci bank v eurozóně a došlo k poklesu poplatků za zahraniční platby. V roce 2008 byly bankovní účty zobrazovány duálně SKK-EUR

a začaly se realizovat SEPA (Single Euro Payments Area) platby². Výnos z poplatků byl také ovlivněn hospodářskou krizí, jelikož Komerční banka Slovensko poskytuje své služby především velkým a středním podnikům. V roce 2010 byly zrušeny obchodní místa a hotovostní operace. V současné době má Komerční banka na území Slovenska jedinou pobočku a obsluhuje pouze firemní klientelu (Komerční banka SK, 2012a).

4.2.2.3 Československá obchodní banka, a.s. a UniCredit Bank Slovensko, a.s.

ČSOB Slovensko zaznamenala největší nárůst čistého příjmu z poplatků a provizí v roce 2008, kdy začala působit jako samostatná banka. Činnost banky se zaměřovala především na přijetí společné měny, eura. Největší podíl na výnosech z poplatků měly poplatky, které souvisí s domácím a zahraničním platebním stykem. ČSOB Slovensko také rozšiřovala svou pobočkovou síť a zvyšoval se jí počet klientů. V roce 2009 došlo k poklesu čistého výnosů z poplatků, který byl způsobený jejich snížením za zahraniční platby do krajín eurozóny a výběry z bankomatů v zahraničí. Od roku 2010 dochází opět k nárůstu příjmů z poplatků, kdy se zvyšovaly poplatky za transakce s platebními kartami a platebním stykem. Totožný vývoj jako ČSOB Slovensko měla UniCredit Bank Slovensko (ČSOB SK, 2012a; UniCredit Bank SK, 2012a).

4.3 Komparace čistých výnosů z poplatků a provizí ve vztahu matka – dcera

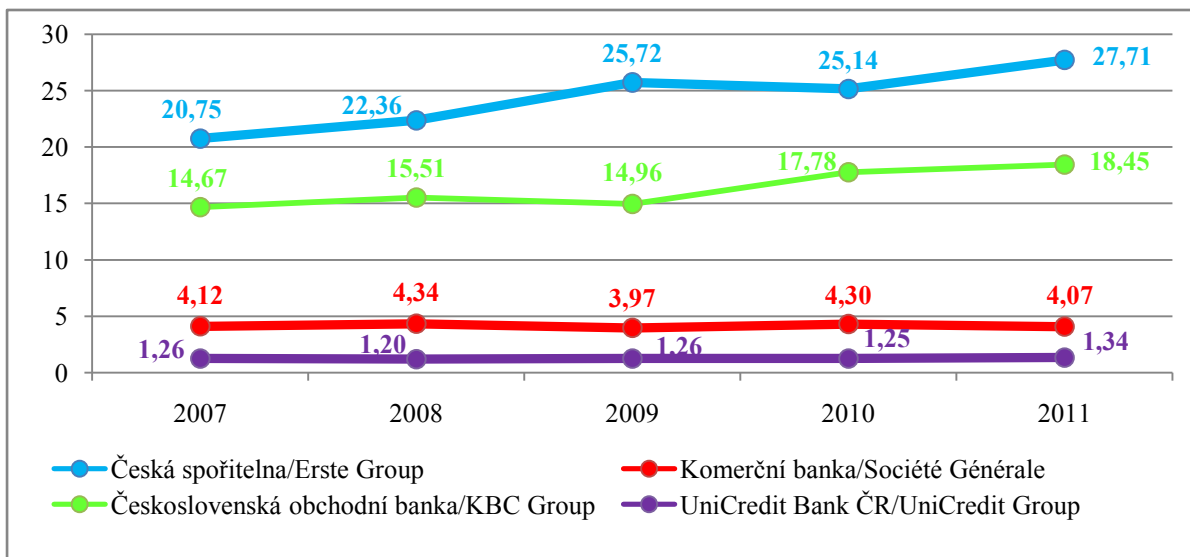
Jednotlivé banky jsou řazeny do bankovních skupin, viz kapitola 3. V rámci celkové bilanční sumy má převahu na světovém trhu Sociétés Générale, ale i přesto nemá nejvyšší výnosy z čistých poplatků a provizí. První místo patřilo UniCredit Group, která vykázala v roce 2011 čistý příjem z poplatků a provizí ve výši 8 307 mil. EUR. Naopak nejnižší čistý příjem z poplatků měla KBC Group, a to 1 164 mil. EUR. U všech bankovních skupin nedochází v posledních letech k větším výkyvům v čistém výnosu z poplatků a provizí.

Z grafu 4.3 je patrné, že v ČR měla z velké čtyřky bank největší podíl na celkových čistých výnosech z poplatků a provizí své bankovní skupiny Česká spořitelna. Její podíl na celkových příjmech z poplatků Erste Group byl v roce 2011 ve výši 27,71 %. Naopak nejmenší podíl měla v roce 2011 UniCredit Bank ČR, a to ve výši 1,34 %.

---

² Bezhotovostní platební styk v eurech na území EU včetně Norska, Švýcarska, Monaka, Lichtenštejnska a Islandu (= SEPA prostor).

Graf 4.3 Podíl čistého výnosu z poplatků a provizí banky v ČR na čistém výnosu z poplatků a provizí bankovní skupiny v letech 2007 – 2011 (%)

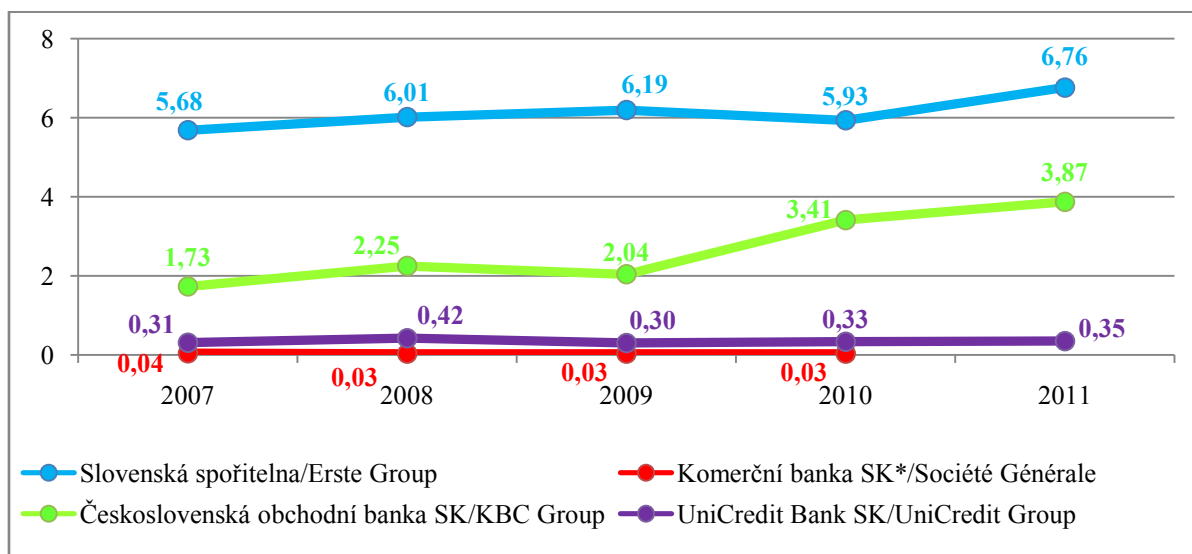

Zdroj: Bankscope (2012). Vlastní zpracování a výpočty.

K největšímu nárůstu za sledované období došlo u České spořitelny. Komerční banka a UniCredit Bank ČR měly téměř stabilní podíl. Realitou je, že u ČSOB docházelo od roku 2010 k navýšení podílu i přesto, že čisté výnosy z poplatků u této banky klesaly.

Vybrané banky na Slovensku nedosahovaly tak vysokých podílů na čistých výnosech z poplatků a provizí u své bankovní skupiny, viz graf 4.4. Příčinou byly menší čisté příjmy z poplatků, které byly v průměru čtyřikrát nižší než u velkých českých bank.

Graf 4.4 Podíl čistého výnosu z poplatků a provizí banky na Slovensku na čistém výnosu z poplatků a provizí bankovní skupiny v letech 2007 – 2011 (%)

* Údaje u Komerční banky SK nejsou pro rok 2011 dostupné, protože Komerční banka působí na území Slovenska jako pobočka zahraniční banky.

Zdroj: Bankscope (2012). Vlastní zpracování a výpočty.

Stejně jako v ČR měla největší podíl na čistých výnosech z poplatků své bankovní skupiny v roce 2011 banka Erste Group, a to Slovenská spořitelna ve výši 6,76%. Podíl na čistých výnosech z poplatků Komerční banky Slovensko a UniCredit Bank Slovensko na příslušné bankovní skupině byl téměř nulový. Podíl čistých poplatků ČSOB Slovensko na KBC Group od jejího osamostatnění v roce 2008 rostl. V roce 2011 byl ve výši 3,87 % (Bankscope, 2012).

4.4 Dílčí shrnutí

V porovnání s velkými bankami v ČR měly vybrané banky na Slovensku menší podíl čistých výnosů z poplatků a provizí na čistém úrokovém výnosu a také na neúrokových výnosech. Obě země prošly hospodářskou krizí v roce 2009, která ovlivnila hlavně export a spotřebu domácností. Důsledkem byla redukce množství provedených platebních transakcí a snížení příjmů z poplatků a provizí.

Dále není pravdivým předpokladem to, že když dochází k růstu počtu klientů banky, musí dojít i k nárůstu příjmů z bankovních poplatků. U bank, které mají na trhu své tradiční místo, např. Česká spořitelna a Komerční banka, klesal počet zákazníků za sledované období, ale i přesto její výnosy z poplatků rostly. Naopak nově rozvíjejícím se bankám přibývalo množství klientů, ale byl zaznamenán úbytek příjmů z poplatků a provizí. U všech bank také přibýval počet transakcí, které jsou prováděny přes platební karty a elektronické bankovníctví.

Jedinou bankou, které po celé sledované období stoupaly čisté výnosy z poplatků a provizí, byla Česká spořitelna. U velkých bank v ČR nedošlo v roce 2009 k tak zásadnímu propadu jako na Slovensku. Ve výši výnosů z poplatků a provizí se na Slovensku kromě hospodářské krize projevil vstup do eurozóny a přijetí společné měny eura.

Slovenské banky měly menší podíl na čistých výnosech z poplatků a provizí své bankovní skupiny oproti bankám českým. Na obou bankovních trzích měly největší podíl banky Erste Group, a to Česká spořitelna a Slovenská spořitelna.

Další kapitola bude zaměřena na komparaci bankovních poplatků v ČR a na Slovensku.

5 BANKOVNÍ POPLATKY V ČESKÉ REPUBLICE A NA SLOVENSKU

Placení bankovních poplatků se týká každého občana, který má uzavřenu Smlouvu o zřízení a vedení bankovního účtu. Výše jednotlivých poplatků je stanovena v sazebnících bank. Jedná se o několikastránkové dokumenty, které jsou při takovém rozsahu stránek značně nepřehledné. Nejjednodušší sazebník má Česká spořitelna, ale jelikož v něm nemá dostatečně vysvětlené své produkty a služby Standard, ztrácí na efektivitě.

V roce 2012 došlo ke zvyšování bankovních poplatků. U jednotlivých bank jsou nyní v platnosti sazebníky, které byly aktualizovány k dubnu 2012. Banky jsou povinny podle § 94 zákona o platebním styku informovat své klienty o změně sazebníku poplatků nejpozději dva měsíce přede dnem, kdy má změna nabýt účinnosti.

5.1 Bankovní poplatky za běžný účet

Za osobní účet platí klient bance měsíčně fixní cenu, která zahrnuje balíček služeb poskytnutých zákazníkovi zdarma. Každá banka nabízí několik druhů osobních účtů podle požadovaných služeb klienta a počtu jeho transakcí. Bankovní poplatek za vedení účtů je u vybraných bank na Slovensku téměř identický. V ČR již dochází ve výši poplatků k větší diferencii. Tento rozdíl ale může být zavádějící, jelikož každá banka v něm zahrnuje odlišné druhy služeb a provedené transakce.

Základní služby, které poskytuje každá banka v rámci poplatku za osobní účet, jsou následující:

- vedení účtu,
- elektronický měsíční výpis,
- příchozí platby,
- internetové, telefonní a mobilní bankovníctví,
- embosovaná platební karta.

V ostatních nabízených službách se banky již diferencují. Buď jsou omezeny měsíčním počtem transakcí provedených zdarma, nebo jsou poskytnuty za další poplatek. Mezi tyto produkty jsou řazeny (Česká spořitelna, 2012c; ČSOB, 2012c; Komerční banka, 2012c; UniCredit Bank ČR, 2012c; Slovenská spořitelna, 2012c; ČSOB SK, 2012c; UniCredit Bank SK, 2012c):

- výběry z bankomatu vlastní banky,
- odchozí platby elektronicky zadané,
- pojištění platební karty,
- vklady hotovosti na pobočce,
- výběry hotovosti na pobočce,
- zadávání trvalých příkazů,
- měsíční výpisy poštou,
- cestovní pojištění k embosované kartě.

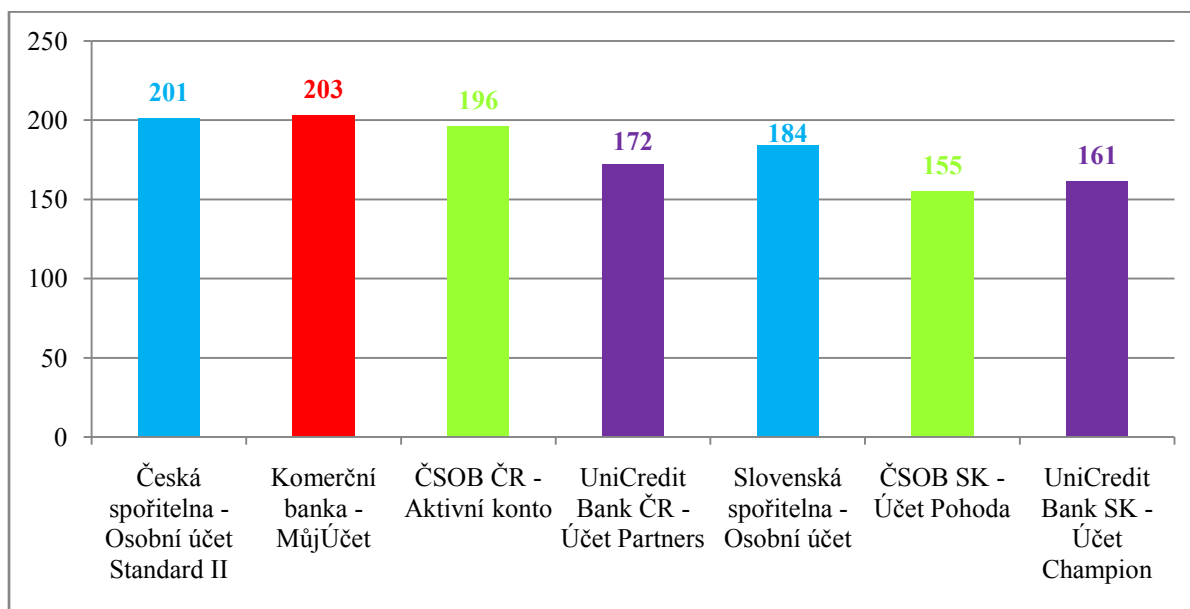
Pro komparaci jednotlivých osobních účtů je potřeba definovat průměrného klienta banky. Internetový server bankovní poplatky.com udává požadavky zákazníka mediána následovně:

- vedení účtu,
- výpis měsíční poštou,
- 1x platební karta,
- přímé bankovníctví,
- 4x výběr z bankomatu (3x z vlastní banky, 1x z cizí banky),
- 1x SIPO do cizí banky,
- 5x trvalý příkaz k úhradě (3x zadán elektronicky; 2x do vlastní banky a 3x do cizí banky),
- 7x odchozí platba (6x elektronicky, 1x na pobočce),
- 5x příchozí platba (2x z vlastní banky, 3x z cizí banky),
- 6x platba u obchodníka.

Po provedených výpočtech za výše uvedené transakce, které jsou nabízené v balíčku služeb k běžnému účtu klienta, jsem dospěla k následujícím závěrům, viz příloha 5. Za dané služby zaplatí zákazník méně na bankovních poplatcích u bank na Slovensku. Komerční banka ČR si jako jediná účtuje poplatek za výběr z bankomatu vlastní banky, ale kompenzuje to svým programem MojeOdměny, ve kterém za každou platbu u obchodníka dochází k odečtení bankovního poplatku za výběr z bankomatu. Banky na Slovensku si oproti českým bankám neúčtují poplatek za měsíční výpis poštou, veškeré odchozí a příchozí platby a za provedení trvalých příkazů. Všechny tyto služby jsou poskytnuty v rámci poplatku za osobní účet.

Z grafu 5.1 je patrné, že jako nejlevnější se jeví účet Pohoda od ČSOB Slovensko, kde za uskutečněné transakce zaplatí klient celkem 155 Kč měsíčně. V ČR má nejlepší nabídku UniCredit Bank ČR se svým kontem Partners a celkovými náklady ve výši 172 Kč měsíčně. Nejdražší je na Slovensku Osobní účet Slovenské spořitelny, kde za uskutečněné transakce zaplatí zákazník měsíčně 184 Kč. V ČR je nejdražší MůjÚčet od Komerční banky, ale v těsném závěsu za ním je Osobní účet Standard II České spořitelny. Při daném množství transakcí průměrného klienta je vhodnou alternativou u těchto dvou osobních účtů dokoupení výhodného balíčku služeb, který v sobě obsahuje transakce zdarma.

Graf 5.1 Měsíční náklady průměrného klienta za provedené transakce v rámci balíčku služeb k osobnímu účtu u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c); UniCredit Bank ČR (2012c); Slovenská spořitelna (2012c); ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).
Vlastní zpracování a výpočty.

Měsíční náklady za poplatky průměrného zákazníka banky odeberou v průměru 0,8 % z jeho průměrné hrubé mzdy jak v ČR, tak na Slovensku. I když je Komerční banka a Česká spořitelna nejdražší, mají více zákazníků než ostatní banky. Je to dáno jejich tradičním postavením na trhu, dlouhou historií a také dostatečným množstvím poboček a bankomatů. Mladší banky nemají na trhu dostatečné zastoupení, např. v menších městech nemají své

bankomaty a pobočky, a tudíž rostou náklady za výběr z cizího bankomatu a za cestování na nejbližší pobočku.

Celkové náklady za rok se u průměrného klienta u nejlevnější banky, ČSOB Slovensko, pohybují ve výši 1 860 Kč. ČSOB ČR je v komparaci se svou slovenskou „setrou“ za rok o 492 Kč dražší. Největší roční výdaje za svůj osobní účet má průměrný klient u Komerční banky, kde zaplatí na poplatcích 2 436 Kč. Roční rozdíl mezi bankami Erste Group, Českou a Slovenskou spořitelnou je 204 Kč ve prospěch Slovenské spořitelny. Nejnížší roční difference je mezi UniCredit Bank ČR a UniCredit Bank Slovensko, a to ve výši 132 Kč. Komerční banka Slovensko, pobočka zahraniční banky, nebyla zařazena do komparace, jelikož neposkytuje služby fyzickým osobám (Česká spořitelna, 2012c; ČSOB, 2012c; Komerční banka, 2012c; UniCredit Bank ČR, 2012c; Slovenská spořitelna, 2012c; ČSOB SK, 2012c; UniCredit Bank SK, 2012c).

5.2 Jednotlivé bankovní poplatky v ČR a na Slovensku

Bankovní poplatky lze rozdělit do několika skupin, viz podkapitola 2.4. Nyní se zaměřím na vybrané poplatky z daných skupin a provedu jejich komparaci.

5.2.1 Bankovní poplatek za výpis z účtu

Všechny banky v současné době poskytují k běžnému účtu zdarma měsíční elektronický výpis. České banky si účtují za doručení výpisu z účtu poštou poplatek v rozmezí 15 – 20 Kč, viz tabulka 5.1, kromě ČSOB ČR. Vyzvednutí měsíčního výpisu na pobočce se ale výrazně prodrazí. Nejdražší je osobní převzetí u ČSOB ČR, která si účtuje poplatek ve výši 100 Kč. Pro klienta banky je výhodnější sjednat si doručení měsíčního výpisu elektronicky. U českých bank tak ročně ušetří až 240 Kč. Slovenské banky ale tuto službu poskytují zdarma.

Tabulka 5.1 Bankovní poplatek za výpis z účtu u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)

	Měsíční výpis			Týdenní výpis			Denní výpis		
	pošta	inter-net	poboč-ka	pošta	inter-net	poboč-ka	pošta	inter-net	poboč-ka
ČS	5 + p. = 15	0	45	5 + p. = 15	0	45	5 + p. = 15	0	45

KB ČR	20	0	90	130	40	200	420	200	650
ČSOB ČR	0	0	100	0	0	300	0	0	700
UCB ČR	20	0	x	20	0	x	20	0	x
SS	0	0	0	7 + p. = 22	0	0	7 + p. = 22	0	0
ČSOB SK	0	0	x	0	0	x	0	0	x
UCB SK	0	0	37	15	0	37	15	0	37

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

Pozn.: p.....poštovné

x.....služba není nabízena

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c); UniCredit Bank ČR (2012c); Slovenská spořitelna (2012c); ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).
Vlastní zpracování a výpočty.

Banky také zvyšují poplatek za výpis z účtu při kratší periodicitě vystavení – týdenní a denní. Nejdražší týdenní a denní výpis má Komerční banka, a to ve výši 130 Kč za týdenní výpis poštou a 420 Kč za denní výpis poštou. Elektronické doručení výpisů s častější frekvencí je levnější než poštovní. Česká spořitelna a UniCredit Bank ČR naopak účtují stejný poplatek jako u výpisu měsíčního. Banky na Slovensku tuto službu také zpoplatňují, ale méně než v ČR. Výjimkou je pouze ČSOB Slovensko, která si neúčtuje žádný poplatek (Česká spořitelna, 2012c; ČSOB, 2012c; Komerční banka, 2012c; UniCredit Bank ČR, 2012c; Slovenská spořitelna, 2012c; ČSOB SK, 2012c; UniCredit Bank SK, 2012c).

5.2.2 Bankovní poplatky za hotovostní operace prováděné na pobočce

Nejčastějšími transakcemi prováděnými na pobočce je vklad a výběr hotovosti.

Tabulka 5.2 Bankovní poplatky za vklad a výběr hotovosti na pobočce u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)

	ČS	SS	KB ČR	ČSOB ČR	ČSOB SK	UCB ČR	UCB SK
Vklad hotovosti	0	11	0	0	12	0	10
Výběr hotovosti	65	47	60	60	42	55	37

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c); UniCredit Bank ČR (2012c); Slovenská spořitelna (2012c); ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).
Vlastní zpracování a výpočty.

Z tabulky 5.2 je patrně, že za vklad hotovostních peněžních prostředků na svůj účet zákazník české banky neplatí žádné poplatky. Tato operace je ale zpoplatněna u bank na Slovensku a vyjde v průměru na 11 Kč. Výběr v hotovosti je v ČR dražší než na Slovensku. Klient za něho v průměru zaplatí 60 Kč, což je o 18 Kč více než u slovenských bank (Česká spořitelna, 2012c; ČSOB, 2012c; Komerční banka, 2012c; UniCredit Bank ČR, 2012c; Slovenská spořitelna, 2012c; ČSOB SK, 2012c; UniCredit Bank SK, 2012c).

5.2.3 Transakční poplatky

Jedním z těchto poplatků jsou platby za inkaso a trvalý příkaz k úhradě. Zřízení inkasa a trvalého příkazu na přepážce nabízejí banky zdarma kromě UniCredit Bank ČR a Komerční banky, které si účtují v průměru poplatek ve výši 40 Kč, viz tabulka 5.3. Za změnu těchto příkazů zaplatíme v ČR 39 – 40 Kč. Výjimkou je pouze Česká spořitelna, která si nestanovuje žádný poplatek. Slovenská spořitelna a ČSOB Slovensko změni trvalý příkaz za 25 Kč a u UniCredit Bank Slovensko je to 42 Kč. Z toho vyplývá, že obměna trvalého příkazu či inkasa je v průměru levnější u slovenských bank. Za zrušení inkasa nebo trvalého příkazu na pobočce si české banky neúčtují poplatek kromě ČSOB. Naopak na Slovensku si všechny banky poplatek za zrušení započítávají a pohybuje se ve výši 25 – 50 Kč. Bankovní poplatek za odchozí trvalý příkaz a inkaso na přepážce je téměř identický. Výjimkou je Slovenská spořitelna, která si účtuje na pobočce za tento úkon 30 Kč.

Tabulka 5.3 Bankovní poplatky za trvalý příkaz a inkaso u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (pobočka/přímé bankovníctví; Kč*)

	Trvalý příkaz					Inkaso				
	zřízení	souhlas	změna	zrušení	odchozí	zřízení	souhlas	změna	zrušení	odchozí
ČS	0/0	0/0	0/0	0/0	5/5	0/0	0/0	0/0	0/0	5/5
KB ČR	39/0	0/0	39/0	0/0	6/6	39/0	0/0	39/0	0/0	6/6
ČSOB ČR	0/0	0/0	40/6	40/0	6/3	0/0	0/0	40/6	40/0	6/6
UCB ČR	40/0	40/0	40/0	0/0	6/6	40/0	40/0	40/0	0/0	6/6
SS	0/0	25/0	25/12	25/12	30/4	0/0	25/0	25/12	25/12	30/4
ČSOB SK	0/0	0/0	25/12	50/12	4/4	0/0	0/0	25/12	50/12	4/4
UCB SK	0/0	0/0	42/0	42/0	7/7	0/0	0/0	42/0	42/0	7/7

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c); UniCredit Bank ČR (2012c); Slovenská spořitelna (2012c); ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).
Vlastní zpracování a výpočty.

Alternativou pro úkony na pobočce, které se týkají inkasa a trvalého příkazu, je přímé bankovníctví. Všechny české banky realizují zřízení, souhlas, změnu nebo zrušení těchto příkazů přes elektronické bankovníctví zdarma kromě ČSOB ČR, která si účtuje poplatek za změnu inkasa nebo trvalého příkazu ve výši 6 Kč. Naopak slovenské banky, a to Slovenská spořitelna a ČSOB Slovensko, si stanovují přes elektronické bankovníctví poplatek za změnu a zrušení trvalého příkazu i inkasa. Průměrná výše poplatku přes přímé bankovníctví za odchozí trvalý příkaz k úhradě a inkaso je 5 Kč

Hlavní rozdíl ve výši bankovních poplatků je u odchozích plateb, kde za transakci provedenou přes přímé bankovníctví zaplatíme v ČR v průměru o 22 Kč méně než na pobočce a na Slovensku je to v průměru o 21 Kč nižší částka, viz tabulka 5.4.

Tabulka 5.4 Bankovní poplatky za příchozí a odchozí platby u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (pobočka/přímé bankovníctví; Kč*)

	ČS	SS	KB ČR	ČSOB ČR	ČSOB SK	UCB ČR	UCB SK
Příchozí platba	5/5	4/4	0/0	0/6	4/4	6/6	7/7
Odchozí platba	15/2	30/4	6/6	40/3	25/4	45/6	20/3

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c); UniCredit Bank ČR (2012c); Slovenská spořitelna (2012c); ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).
Vlastní zpracování a výpočty.

Větší rozdíly ve výši bankovních poplatků jsou zaznamenány u zahraničního platebních transakcí za odchozí a příchozí platby. Poté co Slovensko v roce 2009 přijalo euro, muselo snížit poplatky za zahraniční platby v rámci eurozóny.

Tabulka 5.5 Bankovní poplatky za odchozí a příchozí zahraniční platby u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (pobočka/přímé bankovníctví; Kč*)

	Odchozí platba do zahraničí	Odchozí SEPA platba do 50 tis. EUR	Příchozí platba ze zahraničí	Příchozí SEPA platba do 50 tis. EUR
ČS	1,0 %, min. 220, max. 1 500 + 200/ 1,0 %, min. 220, max. 1 500	420/220	1,0 %, min. 100, max. 950	100
KB ČR	0,9 %, min. 250, max. 1 500 + 300/ 0,9 %, min. 250, max. 1 500	495/195	0,9 %, min. 225, max. 1 095	145
ČSOB ČR	1,0 %, min. 250, max. 1 500 + 250/ 1,0 %, min. 250, max. 1 500	500/250	1,0 %, min. 150, max. 1 000	150
UCB ČR	0,9 %, min. 250, max. 1 500 + 300/ 0,9 %, min. 250, max. 1 500	550/250	0,9 %, min. 200, max. 1 500	200

SS	250/500	30/4	4	4
ČSOB SK	0,4 %, min. 250, max. 1 000/ 0,5 %, min. 450, max. 1250	25/4	4	4
UCB SK	0,5 %, min. 125, max. 1 600/ 0,5 %, min. 250, max. 2500	20/3	0	7

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

Pozn.: U příchozích plateb nejsou udány dvojí ceny.

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c), UniCredit Bank ČR (2012c), Slovenská spořitelna (2012c), ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).
Vlastní zpracování a výpočty.

V tabulce 5.2 můžeme vidět, že difference mezi bankami v ČR a na Slovensku v rámci odchozích a příchozích SEPA plateb je velká. U velkých českých bank zaplatí klienti v průměru za odchozí SEPA platbu 229 Kč oproti 4 Kč u vybraných slovenských bank, tj. téměř šedesátinásobek. Jestliže by zákazník chtěl provést odchozí SEPA platbu na pobočce, tak by v ČR v průměru zaplatil 490 Kč a na Slovensku pouze 75 Kč. Stejná situace je i u příchozích SEPA plateb, u kterých český zákazník uhradí v průměru 149 Kč a slovenský klient v průměru jen 5 Kč, tzn. téměř třicetkrát méně.

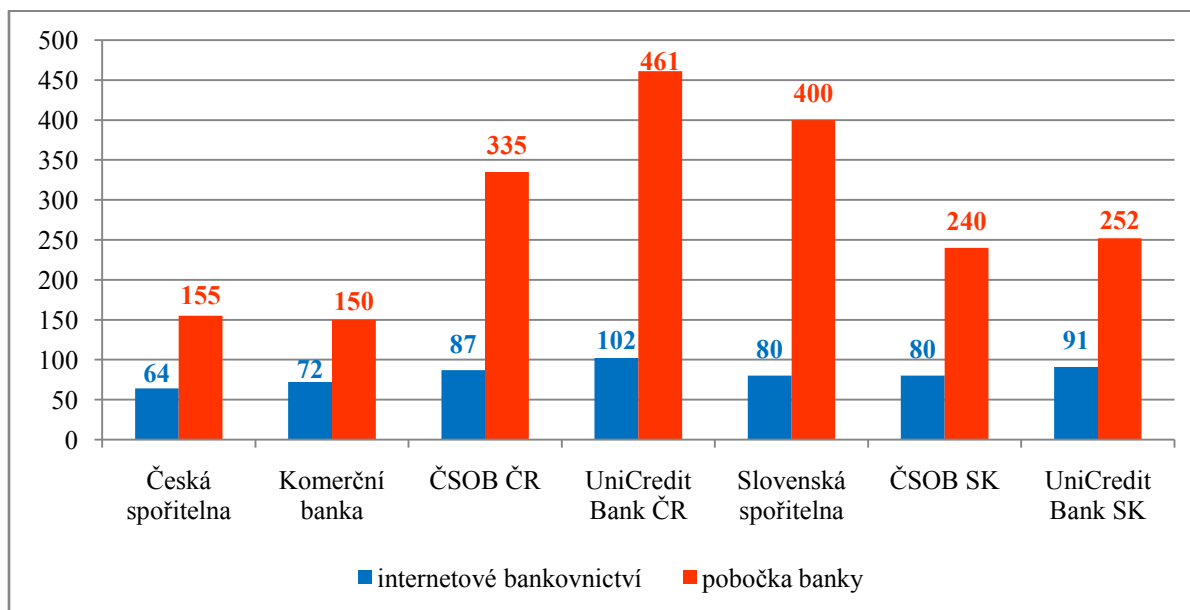
U odchozích plateb do zahraničí mimo SEPA prostor, tj. všechny ostatní země světa, se výše bankovních poplatků o tolik neodlišuje. Naopak u příchozích plateb je rozdíl opět markantní (Česká spořitelna, 2012c; ČSOB, 2012c; Komerční banka, 2012c; UniCredit Bank ČR, 2012c; Slovenská spořitelna, 2012c; ČSOB SK, 2012c; UniCredit Bank SK, 2012c).

5.2.4 Bankovní poplatky za přímé bankovníctví

Všechny banky poskytují svým klientům v rámci balíčku služeb k osobnímu účtu produkty přímého bankovníctví, mezi které je zařazeno internetové, telefonní a mobilní bankovníctví. V průměru je přes přímé bankovníctví provedeno 85 % transakcí, zbytek je uskutečněn na pobočkách. Každoročně také vzrůstá počet zákazníků využívajících tyto služby. Přímé bankovníctví v roce 2011 nejvíce používali klienti Komerční banky, a to 75 % z jejich z celkového počtu.

Jestliže porovnáme měsíční náklady zákazníka za následující transakce: 1x zřízení trvalého příkazu, 1x změna trvalého příkazu, 5x odchozí trvalý příkaz, 7x odchozí platba a 5x přichodí platba, dojdeme k závěru, že přímé bankovníctví je mnohem výhodnější než provádění transakcí na přepážce banky, viz příloha 6.

Graf 5.2 Výše bankovních poplatků za uskutečněné transakce přes internetové bankovníctví a na pobočce bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c); UniCredit Bank ČR (2012c); Slovenská spořitelna (2012c); ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).
Vlastní zpracování a výpočty.

Z grafu 5.2 je patrné, že největší rozdíl mezi transakcemi má UniCredit Bank ČR, a to ve výši 359 Kč a Slovenská spořitelna 320 Kč. Tato difference je především důsledkem vysokého bankovního poplatku za odchozí platbu provedenou na pobočce banky. Naopak nejmenší odchylku má Komerční banka, a to 78 Kč. Když budou zákazníci vybraných slovenských bank využívat internetové bankovníctví, ušetří měsíčně průměrně 214 Kč, tzn. 2 568 Kč za rok. Klienti velkých bank v ČR mohou snížit své měsíční výdaje v průměru o 194 Kč, tj. o 2 328 Kč ročně (Česká spořitelna, 2012c; ČSOB, 2012c; Komerční banka, 2012c; UniCredit Bank ČR, 2012c; Slovenská spořitelna, 2012c; ČSOB SK, 2012c; UniCredit Bank SK, 2012c).

5.2.5 Bankovní poplatky za užívání debetní a kreditní platební karty

V současné době jsou na bankovním trhu k dispozici dva druhy karet, a to karta debetní a kreditní.

Tabulka 5.6 Bankovní poplatky za výběr z bankomatu debetní a kreditní kartou u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)

	Debetní karta			Kreditní karta		
	vlastní bankomat	cizí bankomat	bankomat v zahraničí/ SEPA prostor ⁰	vlastní bankomat	cizí bankomat	bankomat v zahraničí/ SEPA prostor ⁰
ČS	6	40	125	6	40	125
KB ČR	5	35	1 %, min. 100	1 %, min. 30	1 %, min. 100	1 %, min. 100
ČSOB ČR	6	35	80 + 0,5 %	6 + 1,5 %	35 + 1,5 %	80 + 1,5 %
UCB ČR	5	30	100 + 0,5 %	49 + 1 %	49 + 1 %	100 + 0,5 %
SS	4	32	125 + 1%/32	125	225	225 + 1 %/ 225
ČSOB SK	5	31	2 %, min.150/31	1,5 %, min. 100	2 %, min. 150	2,5 %, min. 200/ 2 %, min. 150
UCB SK	5	32	32/32	1 %, min. 50	2 %, min. 125	2 %, min. 125/ 2 %, min. 125

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

⁰ SEPA prostor je rozlišován jen v sazebnících slovenských bank.

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c); UniCredit Bank ČR (2012c); Slovenská spořitelna (2012c); ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).

Vlastní zpracování a výpočty.

Z tabulky 5.6 je zřejmé, že bankovní poplatek za výběr z vlastního bankomatu debetní kartou je srovnatelný v obou zemích a pohybuje se v průměru kolem 5 Kč. Výběr z cizího bankomatu je v průměru o 3 Kč dražší v ČR oproti Slovensku, kde je jeho průměrná hodnota 32 Kč. Výhodou pro klienty slovenských bank je to, že v SEPA prostoru, tzn. téměř po celé Evropě, platí za výběr z bankomatu debetní kartou pouze 31 – 32 Kč. Mimo tento prostor se poplatek pohybuje kolem 125 Kč. Jelikož ČR není v eurozóně, nižší poplatek za výběr z bankomatu debetní kartou v SEPA prostoru se jí netýká. Velké české banky si za tento výběr účtují buď fixní cenu plus procento z vybírané částky nebo pouze stálou cenu, např. Česká spořitelna má poplatek ve výši 125 Kč a UniCredit Bank ČR ho má stanovený na hodnotě 100 Kč + 0,5 % z vybírané částky.

Výběry z bankomatu kreditní kartou jsou u všech bank dražší než kartou debetní kromě České spořitelny. Většinou je cena stanovena jako procento z vybírané částky, které je omezené minimem (Česká spořitelna, 2012c; ČSOB, 2012c; Komerční banka, 2012c; UniCredit Bank ČR, 2012c; Slovenská spořitelna, 2012c; ČSOB SK, 2012c; UniCredit Bank SK, 2012c).

5.3 Nejabsurdnější bankovní poplatky

Výše bankovních poplatků za některé služby je diskutabilní. Internetový server www.bankovnipoplatky.com každoročně pořádá anketu „O nejabsurdnější bankovní poplatek roku“. Vítězem sedmého ročníku této ankety se v roce 2011 stal poplatek za předčasně splacený úvěr. Na druhém místě skončil poplatek za zjištění zůstatku přes bankomat a na třetím místě poplatek za výpis z účtu zaslaný elektronickou cestou. Do ankety se zapojilo téměř padesát tisíc bankovních klientů v ČR a na Slovensku. V předchozích ročnících zvítězily tyto poplatky – poplatek za výběr na přepážce z vlastního účtu (2010), poplatek za vklad na přepážce na vlastní účet (2009), poplatek za nadměrný vklad (2008), poplatek za vedení běžného účtu (2007), poplatek za výběr z bankomatu vlastní banky (2006) a poplatek za příchozí bezhotovostní platbu (2005). Anketa si klade za cíl, aby kromě zjištěných postojů zákazníků byl na banky vyvinut tlak při změnách jejich poplatkové politiky (Bankovní poplatky.com, 2012).

Tabulka 5.7 Výše bankovních poplatků za nejabsurdnější poplatky u vybraných bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)

	ČS	SS	KB ČR	KB SK	ČSOB ČR	ČSOB SK	UCB ČR	UCB SK
Příchozí platba	5	4	6	6	6	4	6	0
Výběr z bankomatu vlastní banky	6	4	5	32	6	5	5	5
Vedení běžného účtu	69	51	68	124	100	99	89	109
Nadměrný vklad	0	0	75	0	0,1 %	0	0	0,2 %
Vklad na přepážce na vlastní účet	0	11	0	0	0	12	0	10
Výběr na přepážce z vlastního účtu	65	47	60	0	60	42	55	37
Předčasné splacení úvěru	0	0,5 %/ 1 %	0	0	0	0	0	4 %

* kurz 24,810 Kč/EUR ze dne 18. 4. 2012 (ČNB, 2012f).

Zdroj: Česká spořitelna (2012c); ČSOB (2012c); Komerční banka (2012c); UniCredit Bank ČR (2012c); Slovenská spořitelna (2012c); ČSOB SK (2012c); UniCredit Bank SK (2012c).
Vlastní zpracování a výpočty.

Z tabulky 5.7 je patrné, že velké české banky si neúčtují „absurdní“ poplatek za předčasné splacení úvěru a za vklad na přepážce na vlastní účet. Poplatek za příchozí platbu a za výběr z bankomatu vlastní banky je levnější u slovenských bank. Výše poplatku za vedení běžného účtu je diskutabilní, jelikož každá banka nabízí rozdílné služby zdarma v rámci daného typu účtu. Poplatek za vklad na přepážce na vlastní účet si účtují pouze slovenské banky kromě Komerční banky Slovensko, která od roku 2010 neprovádí hotovostní operace. Největší rozdíl je u bankovního poplatku za výběr na přepážce. V tomto případě je vhodnější

alternativou vybrat si peníze z bankomatu vlastní banky, pokud má zákazník nastaven dostatečný týdenní limit, jelikož je to v průměru desetkrát levnější než na pobočce české banky (Česká spořitelna, 2012c; ČSOB, 2012c; Komerční banka, 2012c; UniCredit Bank ČR, 2012c; Slovenská spořitelna, 2012c; ČSOB SK, 2012c; UniCredit Bank SK, 2012c).

5.4 Dílčí shrnutí

Měsíční náklady průměrného klienta za provedené transakce v rámci balíčku služeb k osobnímu účtu jsou u slovenských bank oproti bankám českým nižší. Nejlevnější osobní účet pro průměrného klienta nabízí ČSOB Slovensko, a to účet Pohoda. Pro zákazníky všech bank je výhodnější nastavit si měsíční zasílání výpisů k běžnému účtu elektronicky než poštou. Klient české banky může tímto krokem ušetřit až 240 Kč za rok. Banky na Slovensku naopak nabízejí měsíční výpisy k účtu poštou zdarma.

U hotovostních transakcí na pobočce dochází k další diferenci mezi všemi bankami. Za vklad v hotovosti si velké banky v ČR neúčtují žádný poplatek, ale na Slovensku je tato taxa v průměru 11 Kč. Větší rozdíl je v bankovním poplatku za výběr hotovosti na přepážce, kde klient slovenské banky zaplatí v průměru o 18 Kč méně než zákazník české banky.

Jedinými poplatky, které jsou v průměru vyšší u vybraných bank na Slovensku oproti velkým bankám v ČR, jsou zrušení trvalého příkazu a inkasa na pobočce a jak bylo uvedeno, výše poplatku vklad v hotovosti.

Markantní rozdíl je v odchozích a příchozích SEPA platbách, který je důsledkem vstoupení Slovenska do eurozóny. Za odchozí platbu zaplatí zákazník české banky téměř šedesátinásobek a za příchozí platbu třicetinásobek oproti výši poplatků bank na Slovensku.

Dále pokračuje trend zvyšování prováděných transakcí přes elektronické bankovníctví, které je levnější než uskutečňování finančních operací na pobočce banky. V současné době je přes přímé bankovníctví uskutečňováno 85 % všech transakcí. Jestliže klient banky provádí své převody přes internetové bankovníctví, může za rok ušetřit až několik tisíc korun.

Bankovní poplatek za výběr z bankomatu vlastní banky je srovnatelný u všech bank. Větší difference je pouze u výběru z bankomatu v zahraničí, kde mají zákazníci bank na Slovensku výhodu, jelikož jsou členy eurozóny a v SEPA prostoru platí nižší poplatek.

6 ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo zhodnotit výnosy a výši bankovních poplatků u vybraných bank v ČR a na Slovensku. Pro naplnění tohoto cíle byla práce rozdělena do šesti kapitol, kde první a šestá kapitola je úvod a závěr.

Druhá kapitola se zabývá teorií bankovního systému. Na českém i slovenském bankovním trhu je využíván dvoustupňový bankovní systém. První stupeň je tvořen centrální bankou a druhý stupeň zahrnuje všechny ostatní banky. Podmínky pro uzavření Smlouvy o běžném účtu jsou stanoveny v § 708 - § 715 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákoník je platný pro obě země. Po rozpadu Československa si ale každá země provádí své vlastní novelizace. S běžným účtem jsou spojeny jednotlivé bankovní poplatky, které jsou účtovány za transakce v rámci platebního styku.

Další, třetí, kapitola mi napomohla k dosažení cíle této práce, jelikož se orientuje na bankovní skupiny a postavení bank v domácím bankovním sektoru. V současné době jsou na bankovním trhu vytvářeny bankovní holdingové společnosti (skupiny), ve kterých stojí v čele mateřská banka ovládající jiné banky (dceřiné společnosti) pomocí určitého podílu akcií. V rámci této práce se jednalo o banky následujících bankovních skupin, a to Erste Group, Société Générale, KBC Group a UniCredit Group. Mezi velké banky ČNB řadí Slovenskou spořitelnu, Komerční banku, ČSOB a UniCredit Bank ČR. Tyto banky mají 64% podíl na celkové bilanční sumě bankovního sektoru, tudíž vytvářejí monopolistickou konkurenci. Na Slovensku je situace opačná. Vybrané banky tvoří 36% podíl celkové bilanční sumy bankovního sektoru, tzn. menšinu. Mezi velké banky je NBS zahrnuta Slovenská spořitelna, ČSOB Slovensko a UniCredit Bank Slovensko. Komerční banka Slovensko, pobočka zahraniční banky, spadá do kategorie malých a středních bank. Do diplomové práce byla zařazena, protože do konce roku 2010 působila jako Komerční banka Bratislava a jednalo se o „sestru“ Komerční banky ČR a člena bankovní skupiny Société Générale. Po nabytí právní účinnosti zahraniční fúze mezi Komerční bankou ČR a Komerční bankou Bratislava působí od roku 2011 Komerční banka na Slovensku prostřednictvím své pobočky, za kterou nejsou vykazovány samostatné účetní záznamy. V obou zemích měly největší podíl na bankovních trzích banky Erste Group, a to Česká spořitelna a Slovenská spořitelna.

Čtvrtá kapitola se věnuje analýze výnosů z bankovních poplatků jednotlivých bank v letech 2007 – 2011. Vývoj čistých výnosů bank byl poznamenán celosvětovou

hospodářskou krizí. V době recese, v roce 2009, došlo ke snížení spotřeby domácností a poklesu exportu. Důsledkem byl pokles čistých výnosů z poplatků a provizí, jelikož bylo provedeno méně platebních transakcí. Výjimkou byla pouze Česká spořitelna, které příjmy z poplatků a provizí za sledované období pouze rostly. Větší propad ve výnosech z bankovních poplatků v roce 2009 byl na Slovensku ovlivněn také vstupem do eurozóny. Velké banky v ČR měly v roce 2011 podíl na celkových výnosech z poplatků a provizí celého bankovního sektoru ve výši 72,35 %, tj. přes dvě třetiny. Naopak vybrané banky na Slovensku měly tento podíl pouze 42,18 %, což není ani polovina z celkových výnosů z poplatků slovenského bankovního sektoru. České banky také zaznamenaly vyšší podíl na čistých výnosech z poplatků a provizí svých bankovních skupin oproti bankám slovenským. Na obou trzích měly největší podíl opět banky Erste Group.

Předposlední, pátá, kapitola je nejdůležitější k naplnění cíle mé diplomové práce. Zaměřuje se na komparaci výše bankovních poplatků vybraných bank v ČR a na Slovensku. Z této kapitoly vyplývají následující závěry. Měsíční náklady průměrného klienta za provedené transakce v rámci balíčku služeb k osobnímu běžnému účtu jsou nižší u slovenských bank než u bank českých. Nejlevnější balíček služeb k osobnímu účtu poskytuje ČSOB Slovensko u svého účtu Pohoda a naopak nejdražší balíček nabízí Komerční banka ČR u osobního účtu MůjÚčet. Dále slovenské banky na rozdíl od českých bank poskytují měsíční výpisy poštou k účtu zdarma.

Téměř všechny sledované bankovní poplatky bank na Slovensku mají nižší hodnotu. Výjimku tvoří poplatek za zrušení trvalého příkazu a inkasa na pobočce a poplatek za vklad hotovosti na přepážce banky. Největší rozdíl je ve výši bankovního poplatku u příchozí a odchozí SEPA platby. Příčinou zvýhodněných sazeb u slovenských bank je začlenění Slovenska do eurozóny.

Současným trendem v obou bankovních sektorech je zvyšování počtu transakcí provedených přes přímé bankovníctví. Tato skutečnost také znamená nižší náklady klientů bank. U českých bank může jít o úsporu až o 2 328 Kč za rok. Na Slovensku je to ještě více, a to až 2 568 Kč za rok.

Na diskutabilní výši poplatků reaguje internetový server www.bankovni.poplatky.com anketou „O nejabsurdnější poplatek roku“. V roce 2011 vyhrál anketu poplatek za předčasně splacený úvěr.

Ze všech provedených komparací nabízí slovenské banky nižší zpoplatnění peněžních transakcí oproti českým bankám. Z tohoto důvodu mají i nižší výnosy z bankovních poplatků. Paradoxem je, že počet klientů velkých bank výrazně neklesá i přesto, že v rámci osobního účtu nabízí dražší poskytování služeb. Je to dáno zřejmě tím, že tyto banky mají tradiční postavení na trhu oproti novým bankám, které ještě nemají k dispozici dostatečnou síť bankomatů a poboček.

Na základě výše uvedeného si dovoluji tvrdit, že cíl mé diplomové práce byl naplněn.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

A) Monografie

1. DVOŘÁK, Petr, 2005. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. vyd. Praha: Linde Praha, a.s.
2. KAŠPAROVSKÁ, Vlasta, 2006. *Řízení obchodních bank*. Praha: C.H. Beck.
3. KRÁL', Miloš, 2009. *Bankovníctví a jeho produkty*. Žilina: Georg.
4. MÁČE, Miroslav, 2006. *Platební styk – klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, a.s.
5. POLOUČEK, Stanislav, 2006. *Bankovníctví*. Praha: C.H.Beck.
6. REVENDA, Zbyněk, 2010. *Peníze a zlato*. Praha: Management Press.
7. REVENDA, Zbyněk et al., 2012. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5. vyd. Praha: Management Press.
8. STAVÁREK, Daniel, 2005. *Restrukturalizace bankovních sektorů a efektivnost bank v zemích Visegrádské skupiny*. Opava: Slezská univerzita v Opavě.

B) Elektronické dokumenty a ostatní

1. BANKOVNÍ POPLATKY.COM, 2012. *Anketa o nejabsurdnější bankovní poplatek* [on-line]. Bankovní poplatky.com [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.bankovnipoplatky.com/hotovo---vysledky-finaloveho-kola-vii-rocniku-ankety--16795.html>.
2. BANKSCOPE, 2012. *Banks*. [on-line]. Bankscope [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <https://bankscope2-bvdep-com.proxy-ub.rug.nl/version-2012322/home.serv?product=scope2006&loginfromcontext=ipaddress>.
3. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2011a. *Metodika* [on-line]. ČNB [cit. 2011-12-30]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financi_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/banky/bs_ukazatele_metodika.html.
4. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2012b. *Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem* [on-line]. ČNB [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.cnb.cz/cs/obecne/rozsirene-vyhledavani.jsp?cnb-search-area=czech-version&cnb-folder=%2Fcs%2Fobecne%2F&cnb-search-action-block=search&cnb-search-query=bankovn%C3%AD+dohled>.

5. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2012c. *Základní ukazatele o bankovním sektoru* [on-line]. ČNB [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/banky/index.html.
6. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2012d. *Měnově-politické nástroje* [on-line]. ČNB [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/menova_politika/mp_nastroje/.
7. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2012e. *Souhrnné informace o finančním sektoru* [on-line]. ČNB [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/banky/bs_ukazatele_tab04a.html.
8. ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA, 2012f. *Kurzy devizového trhu* [on-line]. ČNB [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp.
9. ČESKÁ SPOŘITELNA, 2012a. *Výroční zprávy* [on-line]. Česká spořitelna [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=downloads_subportal03&dtree=cs&selnod=17&docid=internet/cs/dow_vyrocní_zpravy_ie.xml#17.
10. ČESKÁ SPOŘITELNA, 2012b. *Profil České spořitelny* [on-line]. Česká spořitelna [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>.
11. ČESKÁ SPOŘITELNA, 2012c. *Sazebník poplatků* [on-line]. Česká spořitelna [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/osobni-ucet-cs/sazby-a-poplatky-d00012900>.
12. ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, 2012a. *Výroční zprávy* [on-line]. ČSOB [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/csob/vztahy-k-investorum/stranky/vyrocní-a-pololetní-zpravy.aspx>.
13. ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, 2012b. *O společnosti* [on-line]. ČSOB [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>.
14. ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA, 2012c. *Sazebník poplatků* [on-line]. ČSOB [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Csob/Sazebniky/Stranky/Sazebnik-pro-fyzicke-osoby-obcany.aspx#oskonta>.

15. ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA SK, 2012a. *Výroční zprávy* [on-line]. ČSOB SK [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.csob.sk/o-nas/profil-spolocnosti/vyrocnne-spravy>.
16. ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA SK, 2012b. *O společnosti* [on-line]. ČSOB SK [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.csob.sk/o-nas/profil-spolocnosti/o-spolocnosti>.
17. ČESKOSLOVENSKÁ OBCHODNÍ BANKA SK, 2012c. *Sazebník poplatků* [on-line]. ČSOB SK [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: http://www.csob.sk/Files/Sadzobnik/FO_01042012.pdf.
18. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2012. *Makroekonomické údaje*. [on-line]. ČSÚ [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/aktualniinformace>.
19. ERSTE GROUP, 2012a. *Milestones of Erste Group history* [on-line]. Erste Group [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.erstegroup.com/en/About-us/History/Milestones>.
20. ERSTE GROUP, 2012b. *Annual Reports* [on-line]. Erste Group [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.erstegroup.com/en/Investors/Reports/Annual-Reports-Online>.
21. EUROSKOP, 2012. *Smlouva o založení Evropského společenství* [on-line]. Euroskop [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/756-smlouva_o_es_nice.pdf.
22. EUROSTAT, 2012. *Annual National Accounts* [on-line]. Eurostat [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsieb020&plugin=1>.
23. EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA, 2012. *Key ECB interest rates* [on-line]. ECB [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.ecb.int/stats/monetary/rates/html/index.en.html>.
24. KBC GROUP, 2012a. *Corporate history* [on-line]. KBC Group [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <https://www.kbc.com/MISC/D9e01/~E/~KBCCOM/~BZJ07U3/-BZIZTPN/BZJ07TR/BZJ07W4>.
25. KBC GROUP, 2012b. *Annual Reports* [on-line]. KBC Group [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <https://www.kbc.com/MISC/D9e01/~E/~KBCCOM/~-BZIZTPN/~-BZL19JQ>.
26. KOMERČNÍ BANKA, 2012a. *Výroční zprávy* [on-line]. Komerční banka [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/vztahy-s-investory/publikace/vyrocnizpravy.shtml>.
27. KOMERČNÍ BANKA, 2012b. *Základní informace* [on-line]. Komerční banka [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.kb.cz/cs/o-bance/o-nas/zakladni-informace.shtml>.

28. KOMERČNÍ BANKA, 2012c. *Sazebník poplatků* [on-line]. Komerční banka [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.sazebnik-kb.cz/>.
29. KOMERČNÍ BANKA SK, 2012a. *Výroční zprávy* [on-line]. Komerční banka SK [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.koba.sk/sk/o-banke/o-nas/financny-reporting-koba.shtml>.
30. KOMERČNÍ BANKA SK, 2012b. *Základní informace* [on-line]. Komerční banka SK [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.koba.sk/sk/o-banke/o-nas/zakladne-informacie.shtml>.
31. KOMERČNÍ BANKA SK, 2012c. *Sazebník poplatků* [on-line]. Komerční banka SK [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.koba.sk/file/sk/o-banke/dolezite-informacie/sadzobnik-poplatkov/kbb-sadzobnik-poplatkov-20120403.pdf?81ef653073781422326357bba876e66c>.
32. NÁRODNÍ BANKA SLOVENSKA, 2012a. *Metodika* [on-line]. NBS [cit. 2012-01-03]. Dostupné z: http://www.nbs.sk/_img/Documents/DFT/BD/FAQ/zi_doh.pdf.
33. NÁRODNÍ BANKA SLOVENSKA, 2012b. *Rozvoj bankovního sektoru* [on-line]. NBS [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/prehľad-o-rozvoji-penazneho-sektora/rozvoj-bankoveho-sektora-sr>.
34. NÁRODNÍ BANKA SLOVENSKA, 2012c. *Měnová statistika peněžních finančních institucí* [on-line]. NBS [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/menova-a-bankova-statistika/menova-statistika-penaznych-financnych-institucii#ZOZPFI>.
35. NÁRODNÍ BANKA SLOVENSKA, 2012d. *Úrokové sazby sektoru* [on-line]. NBS [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/udajove-kategorie-sdds/urokove-sadzby/urokove-sadzby-nbs/zakladna-urokova-sadzba-nbs-limitna-urokova-sadzba-pre-dvojtyzdnove-repo>.
36. NÁRODNÍ BANKA SLOVENSKA, 2012e. *Analytické údaje finančního sektoru* [on-line]. NBS [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/analyzy-spravy-a-publikacie-v-oblasti-financneho-trhu/analyticke-udaje-financneho-sektora>.
37. SLOVENSKÁ SPOŘITELNA, 2012a. *Archiv výročních zpráv* [on-line]. Slovenská spořitelna [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.slsp.sk/vsetko-o-banke/financne-ukazovatele/vyrocnna-sprava-slovenskej-sporitelne/archiv-vyrocnnych-sprav/archiv-vyrocnnych-sprav-slovenskej-sporitelne.html>.

38. SLOVENSKÁ SPOŘITELNA, 2012b. *Profil banky* [on-line]. Slovenská spořitelna [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.slsp.sk/vsetko-o-banke/profil-banky/profil-banky.html>.
39. SLOVENSKÁ SPOŘITELNA, 2012c. *Sazebník poplatků* [on-line]. Slovenská spořitelna [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.slsp.sk/vsetko-o-banke/uzitocne-informacie/sadzobnik-poplatkov/sadzobnik-poplatkov-a-nahrad-slovenskej-sporitelne-a-s.html>.
40. SLOVENSKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2012. *Ukazatele ekonomického vývoje* [on-line]. SSÚ [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=19>.
41. Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/48/EC o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu (přepracované znění).
42. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/64/ES o platebních službách na vnitřním trhu.
43. Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/110/ES o přístupu k činnosti institucí elektronických peněz, o jejím výkonu a o obezřetnostním dohledu nad touto činností, o změně směrnic 2005/60/ES a 2006/48/ES a o zrušení směrnice 2000/46/ES.
44. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE, 2012a. *History* [on-line]. Société Générale [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.societegenerale.com/en/nous-connaître/notre-histoire/chronologie>.
45. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE, 2012b. *Annual Reports* [on-line]. Société Générale [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.societegenerale.com/en/tools/regulated-information>.
46. UNICREDIT BANK ČR, 2012a. *Výroční zprávy* [on-line]. UniCredit Bank ČR [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.cz/cz/o-bance/vyrocní-zpravy.html>.
47. UNICREDIT BANK ČR, 2012b. *O bance* [on-line]. UniCredit Bank ČR [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.cz/cz/o-bance.html>.
48. UNICREDIT BANK ČR, 2012c. *Sazebník poplatků* [on-line]. UniCredit Bank ČR [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: http://www.unicreditbank.cz/download/sazebniky/pdf/sazebnik_UCB_retail_IND_120401_A4_2.pdf.
49. UNICREDIT BANK SK, 2012a. *Výroční zprávy* [on-line]. UniCredit Bank SK [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.sk/page/sk/Tlacove-centrum/Vyrocné-spravy.html>.
50. UNICREDIT BANK SK, 2012b. *O bance* [on-line]. UniCredit Bank SK [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.sk/page/sk/O-banke.html>.

51. UNICREDIT BANK SK, 2012c. *Sazebník poplatků* [on-line]. UniCredit Bank SK [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.sk/page/sk/O-banke/Unicredit-book.html#cenniky>.
52. UNICREDIT GROUP, 2012a. *History* [on-line]. UniCredit Group [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: http://www.unicreditgroup.eu/en/About_us/History.htm.
53. UNICREDIT GROUP, 2012b. *Annual Reports* [on-line]. UniCredit Group [cit. 2012-04-15]. Dostupné z: http://www.unicreditgroup.eu/en/Investors/financial_reports.htm.
54. Zákon č. 513/1991, obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
55. Zákon č. 21/1992, o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
56. Zákon č. 566/1992, o Národní bance Slovenska, ve znění pozdějších předpisů.
57. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústavní zákon, ve znění pozdějších předpisů.
58. Zákon č. 6/1993, o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů.
59. Zákon č. 483/2001, o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
60. Zákon č. 284/2009, o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM ZKRATEK

a.s.	česká zkratka pro akciovou společnost
AG	rakouská zkratka pro akciovou společnost
BIC	bankovní identifikační kód
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČS	Česká spořitelna
ČSOB	Československá obchodní banka
ECB	Evropská centrální banka
EU	Evropská unie
EUR	euro
HDP	hrubý domácí produkt
IBAN	mezinárodní bankovní číslo účtu
IPB	Investiční a poštovní banka
KB	Komerční banka
Kč	koruna česká
N.V.	holandský výraz pro veřejnou společnost s ručením omezením
NBS	Národní banka Slovensko
S.A.	francouzský výraz pro akciovou společnost
S.p.A	italský výraz pro akciovou společnost
SEPA	jednotný evropský platební prostor
SIPO	sdílené inkaso plateb obyvatelstva
SK	Slovensko
SKK	slovenská koruna
SS	Slovenská spořitelna
UCB	UniCredit Bank

SEZNAM GRAFŮ

Graf 3.1 Vývoj bilanční sumy vybraných bankovních skupin v letech 2007 - 2011 (mil. EUR)	25
Graf 3.2 Vývoj počtu bank v Československu a ČR* v letech 1990 – 2012	26
Graf 3.3 Vývoj bilanční sumy velkých bank v ČR v letech 2007 – 2011 (mil. Kč)	27
Graf 3.4 Podíl velkých bank na celkové bilanční sumě bankovního sektoru v ČR v roce 2011 (%)	28
Graf 3.5 Vývoj počtu bank v Československu a na Slovensku* v letech 1990 – 2012	30
Graf 3.6 Vývoj bilanční sumy bank na Slovensku v letech 2007 – 2011 (mil. EUR)	31
Graf 3.7 Podíl vybraných bank na celkové bilanční sumě bankovního sektoru na Slovensku v roce 2011 (%)	31
Graf 4.1 Vývoj čistého výnosu z poplatků a provizí velkých bank v ČR v letech 2007 – 2011 (mil. Kč)	36
Graf 4.2 Vývoj čistého výnosu z poplatků a provizí vybraných bank na Slovensku v letech 2007 – 2011 (mil. EUR)	40
Graf 4.3 Podíl čistého výnosu z poplatků a provizí banky v ČR na čistém výnosu z poplatků a provizí bankovní skupiny v letech 2007 – 2011 (%)	43
Graf 4.4 Podíl čistého výnosu z poplatků a provizí banky na Slovensku na čistém výnosu z poplatků a provizí bankovní skupiny v letech 2007 – 2011 (%)	43
Graf 5.1 Měsíční náklady průměrného klienta za provedené transakce v rámci balíčku služeb k osobnímu účtu u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)	47
Graf 5.2 Výše bankovních poplatků za uskutečněné transakce přes internetové bankovníctví a na pobočce bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)	54

SEZNAM TABULEK

Tabulka 2.1 IBAN – formát čísla bankovního účtu	19
Tabulka 2.2 BIC – struktura identifikačního kódu.....	19
Tabulka 5.1 Bankovní poplatek za výpis z účtu u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*).....	48
Tabulka 5.2 Bankovní poplatky za vklad a výběr hotovosti na pobočce u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)	50
Tabulka 5.3 Bankovní poplatky za trvalý příkaz a inkaso u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (pobočka/přímé bankovníctví; Kč*).....	51
Tabulka 5.4 Bankovní poplatky za příchozí a odchozí platby u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (pobočka/přímé bankovníctví; Kč*).....	52
Tabulka 5.5 Bankovní poplatky za odchozí a příchozí zahraniční platby u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (pobočka/přímé bankovníctví; Kč*)	52
Tabulka 5.6 Bankovní poplatky za výběr z bankomatu debetní a kreditní kartou u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)	55
Tabulka 5.7 Výše bankovních poplatků za nejabsurdnější poplatky u vybraných bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)	57

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. 4. 2012

.....
Bc. Jana Rácová

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1	Makroekonomický vývoj ČR.....	i
Příloha 2	Makroekonomický vývoj na Slovensku.....	iii
Příloha 3	Vývoj v bankovním sektoru ČR.....	v
Příloha 4	Vývoj v bankovním sektoru na Slovensku.....	vii
Příloha 5	Měsíční náklady průměrného klienta za provedené transakce v rámci balíčku služeb k osobnímu účtu u bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*)	ix
Příloha 6	Výše bankovních poplatků za uskutečněné transakce přes internetové bankovníctví a na pobočce bank v ČR a na Slovensku k 18. 4. 2012 (Kč*).....	x